

AUSTRALIJOS LIETUVIYS

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniam skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0. Adresas: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Tel. LU 5827

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas

Printed and published by Australijos Lietuvis Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Phone LU 5827

DISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

SEŠTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9

ADELAIDE, 1953 m. spalio/Oct. 18 d. Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr. 21 (132)

KARO PAVOJUS DEL TRIESTO

JAV-bių ir Anglijos nutarimu, Triesto uosto A zona nutarta perduoti Italijos kontrolėn. Šioje zonoje yra Triesto uostas, kuris turi labai didelės ekonominės reikšmės. Kaip žinome, į šią sritį savo pretenzijas reiškia ir Jugoslavija.

Paskelbus šį nutarimą, visoje Jugoslavijoje buvo suorganizuotos masinės demonstracijos prieš amerikiečius ir anglus. Policija daug kur turėjo saugoti JAV-bių ir Anglijos konsulatus, kurių patalpos daug kur buvo apmėtytos akmenimis. Gi, Jugoslavijos prezidentas marš. Tito oficialiai pareiškė, kad jeigu bent vienas Italijos karys peržengs Triesto zonos A sieną, tai Jugoslavija bus priversta imtis ginklių apginti savo teises.

Tuo tarpu gi JAV-bių ir Anglijos atsakingi asmenys pareiškė, kad jie nenumatė, kada amerikiečių ir anglų kariuomenė galėsianti apeisti Triestą ir jį perduoti Italijai. Ta kariuomenė būtina ten reikalinga išlaikyti ramumą.

Paskutinėmis žiniomis Jugoslavijoje, vykdoma dalinė mobilizacija ir kariuomenė koncentruojama Triesto zonos A pasienyje. JAV-bių ir Britų papildomi karo laivai įplaukė į Triesto uostą.

Jugoslavijoje minia sumušė JAV-bių informacijos skyriaus viršininką Belgrade.

Britų piliečiai Trieste

pasiruošę išvykti, nes padėtis kasdien darosi kiritiškesnė.

Numatoma, kad Triesto zona A su Triesto uostu bus perduota Italijai lapkričio 4 dieną. Triesto gyventojus jaudina žinios, kad pasieniuose iš Jugoslavijos ir Italijos pusės koncentruojamos kariuomenės.

Sovietai palaiko marš. Tito.

Sovietų Rusijos vyriausybė įteikė JAV-bių ir Anglijos vyriausybėms notą, kurioje smerkia tų valstybių nutarimą perduoti A zoną Italijai. Londono laikraščių korespondentai iš Maskvos praneša, kad Sovietai stengsis išnaudoti susidariusią padėtį savo naudai. Notoje Sovietai kaltina amerikiečius ir anglus, kad perdavimas A zonos Italijai prieštarauja pasirašyti su Italija taikos sutarčiai, pagal kurią Triesto zona turi būti neutralizuota ir valdoma Jungtinių Tautų skirto gubernatoriaus. Kai buvo bandoma su rusais prieš kelis metus susitarti dėl gubernatoriaus kandidatūros, tai nebuvo prieita prie susitarimo, nes rusai norėjo, kad gubernatorium būtų jiems palankus asmuo.

Be to, notoje Sovietai ragia, jog Triesto uostas yra paverstas Amerikos ir Anglijos karine baze, nukreipta prieš Sovietų Sąjungą.

CHURCHILLIS ŽADA VĖL AKTINGAI DALYVAUTI POLITINIAME GYVENIME

Anglijos ministeris pirmininkas Mr. W. Churchillis, po ilgesnės ligos ir poilsio vėl grįžo į aktingą politinį darbą. Spalio 11 dieną Konservatorių Partijos metiniame suvažiavime Margatoje jis pasakė didelę programinę kalbą. Savo kalboje Mr. Churchillis konstatavo:

— kad jis palaikys ir toliau idėją sušaukti keturių didžiųjų konferenciją, nes jo manymu, tokia konferencija duotų gerų rezultatų taikos labui;

— kad tarptautinis politinis krizis šiuo metu yra mažesnis negu prieš dvejis metus;

— kad jeigu Prancūzija nesutiks ratifikuoti sutartį, pagal kurią Vokietijos armija įsijungtų į Europos gynybos organizaciją, tai bus jiškoma kiti keliai priimti Vokietijai į NATO.

Jo kalbos klausėsi ne tik ministerių kabineto nariai, bet apie 4000 Konservatorių partijos delegatų.

Šia proga pažymėtina, kad Mr. Churchillis jau kiek anksčiau yra pareiškęs, jog jis pasiruošęs vykti net į Maskvą pasimatyti su Malenkovu, jeigu šis pastarasis nesutiks važiuoti į keturių didžiųjų konferenciją kur nors kitoje vietoje. Mr. Churchillio nuomone, okupuotus rusų kraštus reikėtų palikti kaip yra, kad tik būtų išlaikyta taika.

Savo laiku panašią nuolaidumo politiką vedė Chamberlainas, paaukodamas Hitleriui Čekoslovakiją, bet, deja, netrukus po to užsikūrė visa Europa ir Azija. Ne kitaip bus ir su nuolaidomis Kremlui.

DIDELIS VAKARŲ SAUGUMO LAIMĖJIMAS

Generolas Franco Ispanijos parlamente pareiškė, kad neseniai pasirašyta Ispanijos ir J.A.V-bių savisaugos ir savitarinės pagalbos sutartis užpildė pavojaingą spragą Vakarų gynyboje. Tai yra ypatingas laimėjimas stiprinantis taiką prieš komunistinę agresiją. Tarp kita ko jis prisiminė, kaip "aklai" anglai davė neigiamą atsakymą į Ispanijos sugestijas panašios sutarties sudarymui su D. Britanija. "Šis neigiamas anglų veiksmas liks giliai įrašytas ispanų širdyse," pasakė generolas Franco.

JAV-bių KARIUOMENĖ PASILIEKA JAPONIJOJE

JAV-bių vyriausybės pareigūnas pareiškė, kad spaudos pranešimai, jog Amerikos kariuomenė numato pasitraukti iš Japonijos, visai neatitinka tiesos. Nors Japonija jau organizuoja savo gana stiprią kariuomenę, kuri apginkluojama Amerikos ginklais, tačiau Amerikos kariuomenė pasiliks Japonijoje tol, kol aplinkybės to reikalauja.

Be to, Amerika perduoda Japonijai Amami Šima salas, kurios buvo paimtos Amerikos globon po antrojo pasaulinio karo.

INVAZIJA Į AUSTRALIJĄ GREITU LAIKU NENUMATOMA

Australijos Krašto Apsaugos ministeris Sir Philip McBride pareiškė, jog jis nenumatęs galimos prieš invazijos į Australijos kontinentą bent ateinančių kelių metų bėgyje. Jo nuomone, Sov. Rusijos karo laivynas, be gana pajėgių povandeninių laivų, nėra pakankamai stiprus, kad galėtų perkelti didelius kariuomenės dalinius, kaip Japonijos karo laivynas praėjusio karo metu.

DRAMATIŠKI ĮVYKIAI SU KARO BELAISVIAIS KORĖJOJE

Pradėjus komunistų agentams terorizuoti karo belaisvius, kurie atsisako grįžti į komunistų valdomas sritis, belaisviai suruošė demonstracijas, reikalaujanti juos paleisti. Indijos sargybos, kurios dabar perėmusios karo belaisvių apsaugą, nušovė du belaisvius ir kelis sužeidė. Ryšy su tuo kilo dar didesni neramumai. Pietų Korėjos prezidentas pareiškė, kad P. Korėjos kariuomenė ruošiasi išvyti Indijos sargybas ir visus karo belaisvius paleisti. Indijos vadovybė prašė JAV-bių pagalbos, ir amerikiečių kariuomenė užstojo kelius, kad pietų-korėjiečiai neišlaisvintų karo belaisvių jėga.

Pabėgę du karo belaisviai įteikė prezidentui dr. Rhee visų karo belaisvių

KOM. KINIJOS PASIULYMAS DEL KONFERENCIJOS KORĖJOS TAIKOS REIKALU

Komunistinės Kinijos vyriausybė pranešė JAV-bių vyriausybei, kad ji ir Š. Korėja norėtų kur nors susitikti su JAV-bių atstovais ir aptarti paskyrimą delegatų į politinę konferenciją dėl Korėjos taikos sutarties ir kitų klausimų. Kinijos vyriausybė sugestiavo, kad geriausia tokia konferencija būtų Panmunjone, t. y. ta pati vieta, kur buvo vedamos derybos dėl paliaubų.

Pažymėtina, kad Kinija ir Šiaurės Korėja atmetė Jungtinių Tautų sudarytą politinę konferencijos sąstatą ir buvo pasiūliusi savąjį, su kuriuo nesutiko JAV-bės ir kitos kariavusios Korėjoje valstybės.

Iš Vašingtono pranešama, kad JAV-bių vyriausybei yra vistiek, kurioje vietoje tokia konferencija būtų. JAV-bių vyriausybė tariasi su kitomis tautomis, kurios kariavo Korėjoje.

Ziniomis iš Vašingtono JAV-bių vyriausybė sutiko su Kom. Kinijos ir Š. Korėjos pasiūlymu susitikti tų valstybių atstovams Panmunjone ir aptarti būsimos politinės konferencijos vietą, laiką ir dalyvius. Susitikimas numatomas spalio 26 dieną.

"ŽAIBO KOMANDOS"

Visuose Rytų Vokietijos didesniuose miestuose įsteigtos vadinamosios "žaibo komandos", tai yra stiprus motorizuoti kariški daliniai, galį greitai judėti iš vietos į vietą. Tų dalinių tikslas — tuoj pat nuslopinti bet kokias demonstracijas, nukreiptas prieš komunistinį režimą.

Į VOKIETIJĄ ATVYKO ATOMINĖS KANUOLĖS ĮGULOS

Bremenhavens uoste išsikėlė 75 kariai, kurie aptarnauja atominę kanuolę. Pati kanuolė su įgula nugabenta kažkur į Pietų Vokietiją. Jos buvimą vieta laikoma griežtoje paslapyje.

NEVYKSTA SUSITARTI DEL EGIPTO

Prieš kurį laiką Egipto ir Anglijos atsakingi asmenys buvo pareiškę, kad susitarimas dėl Suceo kanalo zonos perdavimo Egipto kontrolei jau visai arti ir kad nesutarinama dar dėl kelių smulkmenų. Tačiau dabar paaiškėjo, kad tos "smulkmenos" tokios didelės, jog susitarti nepavyksta. Iš Egipto vyriausybės sluoksnių pareiškama, kad nors ir neformalios derybos eis toliau, tačiau susitarti beveik neįmanoma. Matyt, nesutarinama dėl esminių dalykų.

krauju rašytą laišką, kuriame jie prašo išvaduoti juos iš komunistų teroro, nes Indijos sargybos yra prokomunistinės ir pačios terorizuoja belaisvius.

TEISIA KOMUNISTUS JAV-bėse

Federalinis teismas rado kaltais penkis komunistus už ruošimąsi įvykdyti perversmą JAV-bėse. Šie penki komunistai yra žymūs kompartijos pareigūnai.

Paprastai demokratijai prikišama, kad ji neįstengia pati save apginti, nes jos laisvės priedangoje išauga įvairūs diktatūriniai parazitai, kurie pasmaugia pačią demokratiją. Pasirodo, kad JAV-bių demokratija, nepažeisdama piliečių laisvės, sugeba gintis nuo raudonųjų kovotojų už diktatūrą.

Geriausia jiems bausmė būtų išsiuntus juos į Sovietų Rusiją.

ANGLIJOJE MAISTAS VIS DAR NORMUOJAMAS

Maisto ministeris paskelbė, kad naujos maisto kortelės nebus jau spausdinamos, atseit, normavimas panaikinamas, tačiau riebalai, sūris, bekonas ir mėsa dar bus normuojami.

Pažymėtina, kad karą pralošusioje ir sugriautoje Vokietijoje jau seniai nėra jokių normavimų. Nulėmė vokiečių kur kas didesnis darbstumas, nors Vokietija neturi jokių kolonijų, iš kur puslėveliai galėtų gauti maisto.

AMERIKOS PAGALBA INDOKINIJAI

J.A.V-bių ir Parncūzijos vyriausybės nutarė sustiprinti karines pajėgas Indokinijoje. Amerikos vyriausybė tam reikalui paskyrė 385 mil. dol. pašalpą.

Šis susitarimas buvo pasiektas priėmus Prancūzijai generolo Navarre planą, pagal kurį turi būti stiprinamos Cambodijos, Laoso ir Vietnamo valstybių vietinės karinės pajėgos.

JAPONIJOS KARO JĖGOS

Oficialios Japonijos įstaigos skelbia, kad Japonijos karinės jėgos numatomos tokios: armijoje 1 milijonas vyrų, karo laivynas susidarytų iš 1,5 milijonų tonų laivų ir oro jėgos turės 10.000 lėktuvų. Šitokių jėgų pakaktų sulaukyti komunistinę invaziją į Japoniją.

PRANCUZŲ SEKMĖ INDOKINIJOJE

Prancūzų žinių agentūra iš Hanoi praneša, kad trijų dienų laikotarpyje prancūzų kariuomenė užėmė apie 100 Vietminh karių ir daug paėmė į nelaisvę. Kovos vyksta Raudonosios upės deltoje.

SUŠAUDYTI VYSKUPAI

Vatikano radijas paskelbė, kad Albanijoje, antireliginės kampanijos metu, sušaudyti du R. Kat. vyskupai ir kiti du mirę kalėjime.

KALTINAMA DEL ŠNIPINĖJIMO

Komunistų "Neues Deutschland" rašo, kad Bukarešte prasidėjo byla, kurioje šešiolika asmenų kaltinami šnipinėje Amerikos naudai. Kaltinamajame akte sakoma, kad šnipai buvo aprūpinami pinigais, ginklais ir radijo aparatais Amerikos saugumo įstaigų. Paskutinėmis žiniomis iš Bukarešto 13 teisiamųjų nuteisti mirties bausme, o 3 kalėjimu iki 25 metų.

NERAMUMAI ANGLŲ GUIJANOJ

Anglų valdomoj Guianoj kilo judėjimas prieš okupaciją. Oficialiai skelbiama, kad to judėjimo prysakyje stovi prokomunistiniai elementai, kurie šiuo metu yra valdžioje. Ryšy su tuo britai pasiuntė keletą karo laivų ir Guianos sostinėje Georgetown iškelė kariuomenę. Numatoma, kad bus suspenduota Guianos konstitucija, pagal kurią laisvuose rinkimuose buvo išrinkti į parlamentą neištikimi asmenys.

Anglų Guiana turi apie 400.000 gyventojų ir yra Pietų Amerikos šiaurėje tarp Venecuelos ir Brazilijos.

NESUSITARTA SU BRITAIŠ DĖL URANIJAUS

Britų vyriausybės atomo ekspertai buvo atvykę į Australiją tartis dėl uranijaus tiekimo Anglijai. Po gana ilgokų pasitarimų nepavyko susitarti ir ekspertai iškeliavo namo. Matomai, anglai norėjo labai pigia kaina gauti uranijaus, o amerikiečiai, gal būt, pasiūlė geresnes sąlygas.

SPARTI H-BOMBŲ GAMYBA SOV. RUSIJOJE

Atsakingas J.A.V-bių vyriausybės narys Mr. Arthur Flemming savo pranešime prez. Eisenhoweriui pareiškė, kad Sov. Rusija turinti pakankamai H-bombų ir gali staigiai užpulti J.A.V-bes, nutraukdama pagrindinį susisiekimą ir padarydama milijonus aukų.

Krašto Apsaugos sekr. po pasikalbėjimo su prez. Eisenhoweriu pareiškė, kad, jo nuomone, Sov. Sąjunga "daranti didelę pažangą" atominių ir hidrogeno bombų gamyboje.

DANGORAIZIŲ PARDAVIMAS

JAV-bėse parduoti trys didžiuliai dangoraižiai už milžiniškas sumas. 77 aukštų Chrysler Building, pastatytas 1929 metais, parduotas už 16 milijonų dolerių. 32 aukštų Chrysler Building East, pastatytas 1927 metais, parduotas už 16 milijonų dolerių ir Graybar Building, 30 aukštų, kuris buvo baigtas statyti 1927 metais, parduotas už 13,5 milijono dolerių.

Tai bent "bizneliai" ...

Jau pats metas siųsti prenumeratą Australijos Lietuviai 1954 METAMS!

Atėjus šventėms išlaidos ir be to gerokai padidėja, tuo tarpu gi ankstesnis laikraščio užsakymas palengvina išspręsti finansinę problemą, o Leidyklai — laiku ir lengviau sutvarkyti prenumeratorių adresus ir sąrašus.

1954 metais Australijos Lietuvis eis tokios pat apimties ir dydžio kaip ir šiais metais, būdamas visų laikraštis — visi gali ir galės pasisakyti jame savais reikalais, išdėstyti savas pažiūras, išreikšti savo nuomones.

Australijos Lietuvisio prenumerata, kartu su kalendorium, lieka ta pati: metams £ 2.10.0, pusei metų £ 1.6.0.

Užsakymus adresuoti: Australijos Lietuvis, 35 Cator Street, Hindmarsh, S. A.

Kerstenas Bonnoje

Aplankęs visą eilę Europos kraštų, JAV kongreso narys Charles J. Kerstenas rugsėjo 20 d. pakvietė atvykti į Bonną VLIKo pirmininką ir Vykdomąją Tarybą. Į Bonną buvo deleguoti ir nuvyko VT pirmininkas Zalkauskas ir Tarybos nariai Šidickis ir Dr. Karvelis. Kartu važiuojo ir Latvijos atstovas min. Liepinš. Su p. Kerstenu drauge dalyvavo ALTos atstovai inž. A. Rudis ir M. Kižytė.

Rugsėjo 21 d. Kerstenas pristatė V. Tarybos narius ir ALTos atstovus JAV Aukštajam Komisarui Vokietijoje Dr. James B. Conantui, kuris maloniai palinkėjo sėkmės mūsų darbe. Tą pačią dieną vakare buvo suaruota jauki vakarienė, kurioje dalyvavo ir visa eilė Amerikos aukštųjų pareigūnų. Vakarienės metu pasikeista širdingiausias linkėjimas.

Atsiveikinant buvo pasakyta visa eilė kalbų.

Pirmasis į kongreso atstovą Kersteną prabilo VT pirmininkas K. Zalkauskas,

kuris savo žodyje pažymėjo: "Žiaurusis bolševikas naikina mūsų tautą. Terioja mūsų tėvų žemę. Tą žemę, kurioje per tūkstančius metų gyveno mūsų protėviai. Mes, kurie esame tremtyje, rūpinamės savo tėvynės išlaisvinimu. Mes siejiamės savo brolių ir seserų likimu Lietuvoje ir tolimose Rusijos vietose. Sovietų Rusijos komunistai ne tik panaikino mūsų gražiai išaugusias valstybes, bet ir su velnišku įžulumu sistematingai ir planingai naikina pačias mūsų tautas. Bet dar yra pasaulyje žmonių, kurie nevisiškai supranta bolševizmo grėsmę. Tačiau tą pavojų puikiai supranta Amerika. Ir štai garbingoji amerikiečių tauta, kuri niekad nebuvo pripažinusi padaryto bolševikų smurto Baltijos tautoms, per savo kongresą padarė dar vieną žygį, kuris mums suteikia vien tikėjimą ir naujos vilties teisybės pergale. Kongreso komisija galės parodyti pasauliui tą baisųjį režimą, kurį komunistai atnešė Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

Jūs, pone Kerstenai, sustiprinote mūsų viltį sulaukiant mūsų tautoms laisvės. Mes padarysime viską, kad padėtume Jums taip svarbiame darbe.

Jums amžinai bus dėkingos lietuviai, latviai ir estai tautos. Prašome perduoti mūsų gilų dėkingumą Amerikos Kongresui.

Mes tikime, kad teisybė laimės. Mes žinome, kad grįšime į mūsų išlaisvintus kraštus. Mes žinome, kad mūsų

tautų išlaisvinimo istorijoje Kersteno vardas bus įrašytas aukštinėmis raidėmis."

Inž. A. Rudis ir M. Kižytė priminė, kad pravedant rezoliuciją labai daug padėjo galingoji Amerikos spauda, ir čia pat suminėjo, kad tarp posėdžių dalyvių yra kaip tik vieno Amerikos įtakingo savaitinio žurnalo "America" redaktorius Conway.

Paskutinis kalbą pasakė Kongreso narys Kerstenas,

kuris užtikrino visus Lietuvos, Latvijos ir Estijos draugus, o ypač tų tautų tremtinius, tiek daug dirbančius saviems karštams išlaisvinti, kad jo trumpa kelionė buvo labai sėkminga. Jos metu surinko daug vertingos medžiagos, kuri įgalins plačiąją Amerikos ir pasaulio visuomenę plačiau patirti narsių lietuvių, latvių ir estų tautų kančias. O tada ir pati laisvinimo byla susilauks geresnių progų išvysti pergalę. Kerstenas pažymėjo, kad

patirtieji faktai tiesiog nusiaubia kiekvieno padoraus žmogaus sąžinę. Deja, ne visi šie faktai yra žinomi plačiam pasauliui, todėl ši komisija ir stengsis su jais supažindinti kiek galint didesnes žmonių mases.

Toliau Kerstenas priminė, kad taip pat teks imtis žygių priminti plačiosiems žmonių masėms, kas iš tikrųjų atstovauja Sovietų Sąjungai ir jos pavergtiesiems kraštams Jungtinių Tautų sesijoje. Kerstenas sakėsi puikiai suprantąs, kad Amerikos Balso įstaiiga Europoje daro viską, jog tiesios žodis prasiskverbėtų pro geležinę uždangą ir pasiektų ten žmones, šuteikdamas jiems vilties ir paguodos žodį. Savo kalbą Kerstenas baigė tvirtu įsitikinimu, jog su Dievo pagalba tikrai sulauksime laisvės.

Rytojaus dieną Kerstenas, ALT atstovai ir VT nariai drauge lankėsi vokiečių užsienio reikalų ministerijoje, kur turėjo pasikalbėjimą su tos ministerijos pareigūnais. Po pietų.

Kerstenas priėmė užsienio spaudos atstovus.

Rugsėjo 23 d. Kaiserslauterne Kerstenui pagerbti buvo suruoštas iškilmingas baltų darbo kuopų paradas,

kuriame dalyvavo visų trijų Baltijos valstybių daliniai. Paradas padarė gražų įspūdį. Tą pačią dieną 5 val. vakaro Kerstenas su šeima ir ALT atstovai iš Frankfurto aerodromo, palydėti su labai širdingais linkėjimais ir nuosirdžiai atsiveikinti, išskrido į Paryžių — pakeliui į JAV.

Kerstenas Italijoje.

Mūsų bendradarbis iš Italijos praneša: Rugsėjo 9-13 d.d. Romoje lankėsi JAV atstovų rūmų narys C. J. Kerstenas, lydimas ALT atstovu inž. A. Rudžio ir LAIC dir. M. Kižytės. Svečiai buvo priimti ir globojami prel. Tulabos ir Romos LB pirmininko kun. V. Mincevičiaus. Šis žymių svečių trumpas atsilankymas pasižymėjo intensyvia veikla. Buvo padarytas vizitas Lietuvos atstovui prie šv. Sosto, sukviestas posėdis Amerikos ambasadoje su ambasadore Clara Luce, padarytas vizitas dideliame Lietuvos draugui kard. Pizzardo, turėta ilgas pasikalbėjimas Italijos užsienio reikalų ministerijoje.

Amerikos ambasadorė užtikrino Kerstenui ir lietuviams savo visokeriopą paramą ir palankumą. Kard. Pizzardo taip pat gyvai domėjosi Kersteno iniciatyva, palinkėdamas geriausios sėkmės ir greit pasimatyti laisvoje Lietuvoje.

Audiencija pas Italijos užsien. reik. ministerį buvo paskirta rugsėjo 14 d., bet, svečiams negalint laukti iki to laiko, o ministeriui — priimti anksčiau dėl pirmiau padarytųjų daugybės įsipareigojimų ryšium su įtampa dėl Trieste, jie buvo priimti Italijos užsien. reik. ministerijos politinių reikalų šefo, markizo P. Solario, ir Sovietų bei Rytų Europos reikalų eksperto Dr. Bocchimo. Aukštieji pareigūnai gyvai domėjosi Kersteno rezoliucija ir jos eventualiais padariniais tarptautine plotme. Jie užfiksavo svarbesnius pasikalbėjimo punktus ir užtikrino perduosią pačiam ministeriui.

Inž. A. Rudis išreiškė Italijos vyriausybei Amerikos lietuvių padėką už Lietuvos aneksijos nepripažinimą,

lietuviškų pasų vizavimą, oficialų Italijos vyriausybės dalyvavimą Lietuvos Nepriklausomybės šventėje, už Italijos pareikšimus ir kt. Prašė ir toliau remti Lietuvos laisvės bylą.

Atsakydamas, politinių reikalų šefas pažymėjo, kad

Italijos vyriausybė ir italų tauta yra visuomet jaušusi daug simpatijų kilniai ir kultūringai lietuvių tautai. Italijos vyriausybė tikisi netolimoje ateityje išspręsti ir Lietuvos atstovo klausimą.

Sia proga priminė, kad p. ministeris yra gavęs Romos LB pirmininko siųstą VLIKo memorandumą Jungtinėms Tautoms, kuriuo labai domėjėsi (Perkelta į 3 psl.)

ARGENTINA

Kokių priemonių reikėtų imtis, kad lietuvių vaikai išlaikytų lietuviybę, nusako Z. Juknevičius, šiuo metu dirbąs Argentinos Darbo ir Aprūpinimo Ministerijos socialinės globos departamente, kaip tiekimo skyriaus vedėjas: "Reikėtų daugiau tokių organizacijų, kurios jungtų lietuvišką jaunimą draugėn, kaip sporto ir meno būreliai, teatrinis darbas. Ypač daug padeda vaidinimai. Gera būtų, kad lietuvių skautai labiau išsiplėstų, įsteigtų daugiau savo skyrių įvairiuose lietuvių gyvenamuose rajonuose. Tik bendraudami vieni su kitais lietuvių vaikai išlaikys lietuviybę ir lietuvių kalbą." Be abejo, tie patarimai, ypač paremiant lietuviškąsias mokyklas, kursus ir vaikų daržėlius, tinka ir kituose kraštuose gyvenantiems.

* Į Argentiną dirbti tarp lietuvių nuvyko kun. Dr. A. Kleiva iš Italijos.

* Agr. Krapovickas, profesoriavęs Cordubos u-te, tapo tarptautinio garso botanikos-genetikos mokslininku.

JAV ambasados biuletėnis paskelbė, kad jam pirmoje vietoje tarp kitų šėsių argentiniečių mokslininkų buvo paskirta JAV Guggenheimo fondo New Yorko stipendija pagilinti mokslą nėms žinioms. Prof. A. Krapovickas vyksta metams laiko dirbti į Kalifornijos u-tą.

D. BRITANIJA

* "D. Britanijos Lietuvis" pakeitė savo vardą į "Europos Lietuvį". Pradėtas visoje Europoje j prenumėravimo vėjus.

* Londono "Vaidilos" teatras savo scenoje pastatė F. Neveravičiaus "Priešus".

Dekoravę dail. K. Dargis, režisavo buv. dramos teatro aktorė Arminaitė-Molienė. "Vaidilos" teatras laikomas vieninteliu Europos lietuvių tarpe teatru, sugebančiu žiūrovui perduoti tikrąjį vaidybos meną.

ITALIJA

Lietuvių atstovas tarpt. kat. jaunimo konferencijoje.

Rugsėjo 12-17 d.d. Romoje įvyko tarptautinės Kat. Jaunimo Federacijos vykd. komiteto knoferencija, kurios metu buvo nutarta susaukti ateinančiais metais visuotinę federacijos suvažiavimą. Jame dalyvaus atstovai iš 40 įvairių tautų. Priėmė dalyvavo ir lietuvių ateitininkų atstovas.

J. A. VALSTYBĖS

* Lietuvių bendruomenės Clevelando apylinkės vadovybės rūpesčiu labai gražiai praėjo Lietuvii Diena. Ypač plati ir skoninga buvo jos meninė programa, apie kurią šiltai atsiliepė taip pat ir amerikiečių spauda. Apyl. Valdybos ir Kult. Tarybos iniciatyva pianistas A. Kuprevičius yra į plokšteles įskambinęs 9 Čiurlionio kūrinus.

* Komp. V. Bacevičius parašė 3 dalių Ketvirtąją simfoniją, 16-jį kūrinį simf. orkestrui, Trečiąją frotėpio-no koncertą ir visą eilę kt. muzikinių veikalų.

* Lietuvos baleto balerina Kalis-kienė San Diego mieste, Kalifornijoje, atidarė baleto studiją, kuri turi daug mokinių.

* Žurnal. H. Blazas yra išrinktas Valstiečių Internacinalo (IPU) biuletėnio vicedirektorium.

Paskirta Neries fondo stipendija. Neries Stipendijų Fondas buvo liet. studentams paskyręs 200 dol. premiją už geriausiai parašytą darbą "Mokslė siekiančio jaunimo problemos ir j ū sprendimas". Rugsėjo 15 d. jury komisija iš Dr. B. Nemicko, L. Dambriūno ir P. Jurkaus nutarė premiją skelti pusiau ir pripažino laimėjus konkursą A. Musteikį ir R. Somkaitę. Abu yra iš New Yorko ir priklauso L. Stud. S-gos New Yorko skyriui.

Sėkmingai praėjo Amerikos lietuvių sporto olimpiada Čikagoje.

Programoje pasireiškė 238 dalyviai, o žiūrovų atsilankė 2.000. Olimpiada

parodė Amerikos lietuvių sportininkų gajumą. Premijas laimėjo daugiausia senosios kartos sportininkai. Per Am. Balsą buvo perduoti lietuvių tremtinių sportininkų sveikinimai į pavergtąjį kraštą.

KANADA

Lietuviai gražiai reprezentuoti

Metinėje kanadiečių parodoje, suruoštoje Lakeheade, šiemet pirmą kartą dalyvavo ir lietuviai su 97 eksponatais. Centrą puošė Lietuvos Vytis. Lietuviškais eksponatais kanadiečiai gyvai domėjosi ir apie juos šiltai atsiliepė. Lietuviai taip pat gražiai užsirekomendavo Hamiltono apylinkės iniciatyva suruoštoje Lietuvii Dienoje, kurią rėmė ir daug žymių kanadiečių. Joje dalyvavo vysk. Padolskis, ALT pirm. L. Šimutis, pavadaęs LRK pirmininką, Dr. A. Trimakas, Hamiltono burmistras ir apie 3.000 lietuvių.

Gyva lietuvių kultūrinė veikla ir Kanadoje.

Čikagos lietuvių "Pirmyn" choras, vadovaujamas muz. K. Steponavičiaus, Toronte stato operetę "Cukrinis karivelis". Joje dainuos ir A. Brazis. Didelį susidomėjimą kelia ir Mont-realio Lietuvii Teatrui paruošta A. Skėmos drama "Pabudimas", kurios režisuoti buvo pakviestas pats autorius. Dramos konkurse Amerikoje jà yra laimėjusi pirmąją vietą.

PRANCUZIJA

Paskaitos L. E. Kolegijos studentams.

Prof. Z. Ivinskis, skaitęs paskaitas Memmingeno ir Muencheno lietuviams apie Mindaugo vainikavimo reikšmę, keturias paskaitas skaitė ir Strasburge lietuvių studentams (Kolegijoje) apie lietuvių ir vokiečių santykius istorijos būvyje. Buvo daugiausia paliesti lietuvių ir vokiečių santykiai nuo 1915 m., t.y. nuo pirmosios vokiečių okupacijos.

ŠVEICARIJA

Bažnytinės muzikos vakaras lietuvių vaikų naudai.

Sveicarijoje įvykdyta rinkliava Vokietijoje esančios moksleivijos naudai, taip pat sistematingai varomas Lietuvos reikalų propagavimas plačiai išgarsino lietuvių vardą. Ryšium su tuo tarp pačių šveicarų susirandama vis daugiau nuosirdžių bičiulių. Kaip pavyzdį galima paminėti bažnytinės muzikos koncertą, surengtą rugsėjo 20 d. Koenizo (Berno priemiesčio) evang. liuteronų bažnyčioje. Muzikinę dalį atliko Koenizo bažnyčios choras ir žinomas Berno vargoninkas Heinrich Gurtner. Programą sudarė klasikinė ir moderninė bažnytinė muzika. Visas koncerto pelnas paskirtas lietuvių tremtinių vaikams. Tatai buvo įsakmiai pabrėžta pačioje koncerto programoje.

VOKIETIJA

Karaliaučiaus archyve rasti visi Vytauto laišku ordinai.

Goettingene yra prieinamas viešai naudotis Karaliaučiaus archyvas. Jame šią vasarą prof. Z. Ivinskis rinko medžiagą iš Lietuvos protestantizmo bei kultūros istorijos 16-17 a. Iki 1800 m. yra čia išvežta visa Karaliaučiaus archyvo medžiaga. Nėra tik Bretkūno, Rėzos ir Duonelaičio rankraščių. Jie yra atsidūrę Vilniuje. Karaliaučiaus archyve (Goettingene) yra ne tik visi Vytauto rašytieji ordinai laišku (gausus ordino archyvas), bet taip pat šimtų šimtai lietuvių magnatų bei bajorų, Kadvilai, Valavičiai, Sapiegos, Chodkevičiai ir kt. yra prirašę daug laišku į Prūsus, kurie čia saugojami sveikuteliai. Panaudodami Karaliaučiaus archyvo turtingą medžiagą, šiuo metu keli Goettingeno u-to studentai rašo disertacijas, kurios liečia ir Lietuvą. Z. Ivinskis šitame archyve, be kitos, mikrofilmas nufotografuotos medžiagos, rado porą dešimčių vysk. Giedraičio laišku ir du kartu iš herzo go kancelarijos vysk. Giedraičiui rašytų laišku nuorašų. Būtinai reikėtų, kad šiuo metu tuo archyvu lietuvių daugiau susidomėtu.

LAISVOJO PASAULIO SPAUDOS PUSLAPIUOSE

KARALIAUČIAUS SRITĮ PRIJUNGUS PRIE LIETUVOS?

Iš Vienos gautosiomis žiniomis, Sov. Lietuvos laikraščiai jau kuris laikas svarsto dabartinę padėtį 440.000 vokiečių, šiandien gyvenančių rusų karinės valdžios administruojamoje šiaurinėje Rytprūsii daly. Sie vokiečiai, kaip pažymima pranešime, esą automatiškai gavę sovietinę pilietybę ir jau 1950 m. pasinaudoję savo rinkimine teise. Iš tikro tai yra visai ne vokiečiai, bet lietuviško kilimo šeimos, senieji prūsų palikuonys, vokiečių riterių Ordino prievarta suvokietinti.

Dėl tokių reiškinii daroma išvada, kad toks "malonus" vokiečių pagerbimas, pastebėtas sovietiniuose Lietuvos laikraščiuose, rodo tik pasirusimą Karaliaučiaus sritį prijungti prie Lietuvos. Šioji Rytprūsii teritorijos dalis yra nuo lenkų administruojamosios dalies tiesiog hermetiškai atitverta. Drauge Karaliaučiaus sritis, dabar vadinama Kaliningrado sritimi, padalyta į mažesnius civilinius administracinius vienetus, kur per sekančius rinkimus, be rusų ir lietuvių, kandidatais išstatyti ir vokiečiai. Jie dabar turi savo lietuvišką kilmę ypatingai pabrėžti, — baigiamas pranešimas. Apie tai žinių pasirodė ir vokiečių pabėgėlių laikraščiuose.

Lenkų leidžiamas Londone dienr. "Dz. Polski" rašo, kad šiaurinė Rytprūsii dalis dar vis tebėra paversta stipriomis Sovietų karinių įguliu bazėmis. Ypač daug raud. armijos motorizuotųjų dalinių yra Prūsų Yluvoj, Gerduvoj, Tepliajoj ir Friedlande.

Stiprūs MVD daliniai ypač saugoja autostradą tarp Karaliaučiaus ir Elbingo.

SUSTIPRĖJO PARTIZANŲ VEIKLA?

"Mem. Dmpfboot" žiniomis, bet nepatikrintomis (Nr. 18/53), birželio 17 d. įvykęs Rytų Vokietijoje sukilimas sukėlęs žymų atgarsį ir Nemuno žemupyje. Vašingtone turima žinių, kad antibolševikiniai partizanai, veiklą Lietuvoje ir Rytprūsiiuose, įvykdė visą eilę sabotažinių veiksmų Panevėžyje, Tilžėje ir Ragainėje. Birželio 17 d. po pietų buvo išlėkdytas į orą buvęs Smiltynėje karo šaudmenų sandėlis, aprūpinęs jais visą Pabaltijo pajūrį. Esą žmonių aukų. Taip pat susprogdintas per Nemuną geležinkelio tiltas, pastarųjų 3 metų būvyje jau 4 kartą. Kadangi tiltas buvo labai budriai saugojamas, tai jį susprogdinusiems 2 lietuviams nepavyko pasprukti. Jie buvo sugauti ir vėliau kazokų prišti prie arklių, kurie juos gyvus suplėšė ir gabaliukus. Įsruity, dabar vadinamoj Černakovskio vardu, apie 100 žmonių, dalyvavusių bolševikinėse iš-kilmėse, buvo apnuodyti.

RUSAI VARŽO SUSISIEKIMĄ SU VAKARAIŠ

Rytų Berlyno radijas pranešė, kad Rytų Vokietijos vyriausybė atmetė Vakarų Berlyno valdžios organų pasiūlymą dėl panaikinimo tarpzoninių sienos perėjimo leidimų.

PAVOJAUS AMŽIUS ISPĖJA.

Prez. Eisenhoweris, realiai įvertindamas pasaulinę padėtį, reikalauja įtempti visas jėgas. Naujosios Anglijos respublikonams Bostone pasakytaj kalboj Eisenhoweris pabrėžė: "Mes žinome, kad

laisvės priešai jau yra apsiginklavę pačiais baisiausiais naikinamaisiais ginklais. Todėl mes jiems tegalime atsakyti tik taip: savo laisvei ginti mums negali būti per sunki jokia auka, joks vargas, jokie mokesčiai, jokia tarnyba."

Anot Eisenhowerio, "mes gyvename pavojuje ne tik šį momentą, bet ištiesame pavojaus amžiuje." Iš kur tas pavojus kyla — visiems aišku: iš Rytų.

DANTŲ CHIRURGAS

J. H. CUNNINGHAM

Oxford Chambers
192, North Terrace, Adelaide
Telef: W2036
Specialybė: aukso karūnelės ir aukso telteliai
KALBAME VOKIŠKAI

TAUTIŠKII DIRBINIAI:

ilgos juostos £3.10.0, kaklaraiščiai £1.5.0, įvairios kitos juostos ir juostelės nuo 6 šil. iki £1.10.0. Išpildomi specialūs užsakymai. Kreiptis AL Leidykla.

Prenumeruokite
AUSTRALIJOS LIETUVI

Lietuviu-Latviu vienybe

Sostinė kur nors tarp Jonišio ir Lielvircavo

Vienas didžiausių latvių laikraščių "Laiks" New Yorko š. m. gegužės m. 23. d. numery įdėjo straipsnį "Sostinė kur nors tarp Jonišio ir Lielvircavo". Straipsnis atpasakoja lietuvių ir estų politikų ir visuomenininkų pažūras Baltijos valstybių federacijos klausimu. Iš lietuvių pusės išreikštas abejojimas, ar visų trijų Baltijos tautų federacija esanti galima, nes estai orientuojasi į savo brolių tautą — suomių. Todėl reikėtų jau dabar svarstyti ir kitą versiją — tiksliai Lietuvos ir Latvijos federaciją. Tuo atveju išskyla bendros sostinės klausimas. Vienas žurnalistas pasisakęs, kad reikėtų pagal JAV ir Australijos pavyzdį įsteigti naują sostinę kur nors Lietuvoje ir Latvijos pasieny.

Ryšium su minėtomis diskusijomis atsikiminkime dar tėvynę LLV aktyviųjų veikėjų išskeltas nuomones ir sumanymus lietuvių ir latvių bendros sostinės klausimu.

Suvenyta Lietuva ir Latvija būtų ne tarptautinė, bet tautinė valstybė, nes lietuviai ir latviai yra brolių tautos su bendra istorija ir bendrais tautinės kultūros pagrindais. Suvenyta valstybė sustiprintų mūsų tautinę sąmonę ir tautines pajėgas. Mūsų dykus Jugoslavija, kurioj suvienytos trys giminingos slavų tautos, gali būti tam pavyzdžiu. Suvenyta Aistijai turėtume, žinoma įieškoti ir bendrą sostinę. Nėra abejonės, kad statyti visai naują sostinę tuščioj vietoj "tarp Jonišio ir Lielvircavo" ir tuo pačiu pertvarkyti visą istorijos bėgą išaugusių kelių tinklą nebūtų racionalu. Sostinė turi būti parinkta viename iš jau esamų bendrai sienai artimiausių centrų. Sienai artimiausi miestai yra Klaipėda ir Liepoja, Šiauliai ir Mintauja, mažesni centrai Mažeikiai, Bauskė, Biržai. Daugpiļi praleidžiam, nes jis yra per arti rytų sienos. Svarstant kiekvieną iš minėtų miestų atskirai, visų pirma mūsų dėmesį atkreipiame Šiauliai dėl sekančių svarbių priežasčių: 1) Šiauliai yra pačiame pusiaukely ant susisiekimo ašies Vilnius/Kaunas — Šiauliai — Mintauja — Ryga. 2) Šiauliai yra didžiausias geležinkelių mazgas visoj Baltijos valstybių teritorijoje. Šiauliai kerta sekančios tarptautinio susisiekimo magistralės: a) Berlynas — Šiauliai —

Ryga — Talinas — Helsinki, b) Varšuva — Kaunas — Šiauliai — Ryga — Talinas — Helsinki, c) Berlynas — Šiauliai — Ryga — Petrapilis, d) Berlynas — Šiauliai — Ryga — Maskva. Iš Šiaulių kaip centro lengvai galima pertvarkyti visas krašto geležinkelių susisiekimo linijas. Šiauliai guli ne tik ant Vilniaus — Rygos ašies, bet ir ant Klaipėdos — Daugapilio ašies. Jei sujungiami Biržus su Kustupiliu ir Mažeikius su Skrunda ir toliau su Kuldīga, galima nutiesti dar sekančias vidaus tolumo susisiekimo linijas: Šiauliai — Ventspilis, Šiauliai — Gulbenė, Šiauliai — Abrenė, Šiauliai — Zilupė. Iš Šiaulių kaip centro galimas vidaus geležinkelių susisiekimas 18 kryptimis. 3) Šiauliai yra artimiausias miestas bendros Lietuvos ir Latvijos erdvės viduriui (Panevėžys). 4) Šiauliai tapus bendra sostine, visos Lietuvos gravitacijos centras pasistūmėtų šiaurės kryptimi, arčiau Latvijos sienos. Dėl istorinių priežasčių dabar Vilnius ir Kaunas yra dukart toliau nuo Latvijos sienos kaip Ryga nuo Lietuvos sienos. Dabar Lietuva ir Latvija geopolitimiškai "nukreipė viena kitai nugaras" ir keliai gravituoja tiesiog priešingomis kryptimis. Šiauliai tapus didmiesčiu, ši padėtis pasikeistų. 5) Iš aisių vienybės idėjos išplaukia pagėdavimas bendrą sostinę pastatyti stačiai žemaitijoj. Žemaičiai kuo ilgiausiai gynė tautinę dvasią. Ir geografiniai žemaičiai buvo senųjų aisių genčių vidury. Arti Šiaulių gal ir įvyko garsios Saulės kautynės, kur žemaičiai ir žemgaliai nugalėjo kryžuočius.

Šiauliai būtų bendroji sostinė. Vilnius liktų ir toliau Lietuvos sostinė, ir Ryga — Latvijos sostinė. Vilniui kaip aisių tautos istorinės praeities simboliui, kaip 600 metų sostinei su žymiais istorijos ir meno paminklais ir su ypatingai gražiomis apylinkėmis būtų ir toliau skiriamos ypatingos reprezentacijos funkcijos. Mintaujos dar kartą atstatomoji pilis (didžiausias pastatas Baltijos valstybėse) galėtų būti įrengta kaip Aistijos prezidento vasaros rezidencija. Rygos kaip visos Aistijos didžiausio, plačiausio ir geografinės padėties atžvilgiu reprezentatyviausio miesto reikšmė bendroji

Jungt. Tautų Komitetas priverčiamajam darbui tirti jau yra baigęs pasuktinius liudininkų apklausinėjimus. Daugiausia darbo Komisija turėjo su priverčiamo darbo stovyklomis už geležinės uždangos.

Tarpe liūdytojų buvo ir lietuvių.

Ta proga prof. Geza B. Grosschmid, politinės ekonomijos profesorius Dugesne universitete, rašo apie priverčiamo darbo ūkinę reikšmę Sovietų Sąjungai.

Savo straipsnyje jis prieina šių išvadų: priverčiamasis darbas šiandien yra vienas svarbiausių Sovietų Sąjungos ūkiškų įrengimų. Norint tinkamai suprasti priverč. darbo reikšmę Sovietų ūkiui, reikia žinoti istorinį šitos institucijos išsivystymą. Pirmieji auklėjamojo darbo lageriai buvo įsteigti 1923 m. Priverčiamasis masių darbas atsirado 1929 m., kai buvo nutarta vietoje sunaikinimo didesniąją dalį likvidavimui paskirtų žmonių palikti gyvus ir leisti jiems dirbti valstybei. Visame

valstybėj irgi padidėtų, nes jo užnugaris būtų platesnis.

Šiaulių miestas savo dabartinę padėtį, žinoma, sostinės uždaviniais nepriaikytas. Jis visai pertvarkytinas, statant bendros valdžios ir kultūros įstaigas. Įrengiami platus bulvarai ir aikštės, statomi lietuvių ir latvių valstybininkų ir kultūrininkų paminklai. Reprezentatyviai pertvarkoma visa apylinkė ligi Rekyvos ežero ir Ventos slėnio.

Prašom stebėti žemėlapi, kaip tuo atveju pertvarkomos Lietuvos ir Latvijos bendras geležinkelių tinklas. Kaunas suvienijamas su Daugapiliu, Ryga su Klaipėda. Toki suvienijimai galimi ir kitose vietose, sutankinant geležinkelių tinklą ir suvienijant abu kompleksus į vieną organizmą, tokiu būdu saistant ūkį ir suartinant tautos mases.

Jei susijungtų visos trys Baltijos valstybės, tada natūraliausias centras tapų Ryga, bet dar glėtų atsitikti, kad prie Baltijos valstybių grupės ryšium su politinių įvykių raida prisidėtų dar Rytprūsiai. Tuo atveju ypatingai iškilų Klaipėdos reikšmė. Gerai, kai visos galimybės savo laiku yra suprojektuotos ir išdiskutuotos.

(Aistija)

JUNGTINĖS TAUTOS DOMISI PRIVERČIAMUOJU DARBU

pasaulyje net 30 metų apie tai buvo daug ir griežtai kalbėta. Daugelyje kraštų, jų tarpe ir D. Britanijoje, dėta pastangų sutrukdyti sovietinių prekių importą tuo pagrindu, kad jos yra priverčiamojo darbo produktas.

Šių priverčiamųjų darbų stovyklų gyventojai susidėjo iš žmonių, nu-teistų dėl politinių nusizengimų, intelektualų, kulokų, nuvertintų klasių ir iš visokių rūšių "liaudies priešų". Vyrai ir moterys dirbo prie kelių ir geležinkelių statybų, kasyklose ir miškuose kaip miško kirtėjai. Plėsdami ir kultivuodami durpynus ir savo darbu prisidėdami prie įgyvendinimo didžiulių statybos projektų, jie sukūrė naujas kolonijas.

Per trisdešimt metų Sovietų Sąjungoje priverčiamųjų darbų stovyklų pavirto svarbiomis įmonėmis. Didžiausiu darbdaviu visame pasaulyje pasidarė slaptoji policija, anais laikais GPU vadinama. Kai 1934 m. GPU išvirto NKVD, buvo sukurta naujas organas — auklėjimo ir darbo stovyklų pagrindinė valdyba (GULAG). Be milijonų kalinių panaudojimo saviems reikalams, NKVD už atlyginimą davė iš stovyklų atliekamų darbo jėgų ir kitoms Sovietų Sąjungos įmonėms. Nors priverčiamųjų darbininkų buvo milijonai, tačiau pasiūlos visgi neužteko, kad patenkintų paklausą.

Naudojamasis priverčiamais darbininkais tuo būdu pavirto lengvai įsigyta ir labai vertinama slaptosios policijos teise ir sudarė pastovią dalį penkmetinio plano. Pradžioje, kai GP U suėmė milijonus žmonių, kai kurie jų buvo išstremti, kiti gi išnuomoti tam tikroms įmonėms kaip priverčiamieji darbininkai. Tačiau pamažu slaptoji policija pati pavirto įmonininku. Kad išlaikytų paslaptį savų, slaptiems reikalams tarnaujančių pramonės įmonių ir kitokių įrengimų, ji naudo-jasi tik slaptu darbu. Todėl aprūpinimas darbininkais turėjo būti nuolat papildomas ir stiprinamas.

Vien tik dėl to, kad padidintų priverčiamųjų darbininkų skaičių, MV D Sovietų Sąjungoje suiminėjo žmones grupėmis ir, be to, deportavo milijonus baltų, lenkų, vengrų, čekų, rumunų, bulgarų, albanų ir t.t. Pavojaus teismo ir policijos galių sujungimas su "didžioju bizniu" vienoje MVD rankose yra viena priežas-

čių tokios didelės apimties sovietinės priverčiamųjų darbų sistemos.

Didžioji dalis šiandieną priverčiamųjų darbų stovyklose esančių kalinių nėra padarę jokių kriminalinių nei politinių nusikaltimų netgi plačiausia sovietinio nusikaltimo sąvokos aiškini-mo prasme.

Šitie žmonės buvo suimti vien dėl to, kad vyriausybė reikalinga pigios darbo jėgos.

Prie to prisidėjo, kad daugumas šitų milžiniškų projektų, kuriuos vykdė Sovietų valdžia, yra srityse, į kurias niekas laisva valia neina dirbti, tai yra aukso kasyklos šiaurės vakaruose, drėkinimo Azijos dykumose ir pan.

Tokiu būdu Kremlius save įpainiojo į tokį circulus vitiosus, iš kurio pats ir norėdamas jau nebegali pabėgti. Prieš 15 metų buvo suimti ir deportuojami vyrai ir moterys dėl jų priešingo valdžiai nusistatymo, šiandien gi

priverčiamojo darbo sistemos pagalba sukurti didžiuliai pramonės projektai nustato, kiek žmonių su ar be jokio pagrindo turi būti suimta.

Priverčiamasis darbas pavirto labai reikšmingu Sovietų tautos ūkio veiksmu.

Masinis priverčiamasis darbas Sovietų Sąjungoje šiandien yra toks didelis, kad staigus priverčiamojo darbo pašalinimas Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos ūkiui labai pakenktų. Didžiulės įmonės per vieną naktį nustotų visų savo darbininkų, o ir taip jau pertrauktas tautos ūkis būtų pastatytas prieš nepakeliamą uždavinį: visus tuos žmones, kurie šiandien turi dirbti visagalinčiai valstybei ir skurde gyventi, asimiliuoti, aprūpinti drabužiais ir butais.

Darbo vergų reikalui Lietuvoje, Laisvės Komitetas kreipėsi į JAV delegacijos Jungt. Tautose pirminką Lodge,

pareikšdamas padėką už tokią gražią iniciatyvą šį reikalą viešai iškeliant ir jį ginant.

ir antruoju raštu — į Jungt. Tautų general. sekretariata, nušviesdamas, kokiū būdu Sov. Sąjunga pavergė Lietuvą. Zygiai, kurių imsis Jungt. Tautos prieš darbo vergų išsaudojimą, sukels viltį, kad Jungt. Tautos išvaduos ir Lietuvą. Darbo vergų klausimą Jung. Tautose numatoma svarstyti būsimoje JT sesijoje.

KERSTENAS BONNOJE

(Atkelta iš 2 psl.)

sis, pranešimą apie Lietuvos konsulato įsteigimą Kolumbijoje ir kt. Italijos užs. reik. ministerija yra jau pernai paprašiusi LB pirmininką nuolat ją informuoti apie politinę lietuviškųjų veiksmų veiklą. Pažymėjo, kad ministeris duosią atsakymą raštu. Audien-cija Chigi rūmuose truko 45 minutes.

Rugsėjo 13 d. svečiai buvo šv. Tėvo per ypatingą audien-ciją priimti Castel Gandolfo pilyje.

Audien-cija truko 23 minutes. Jo šventenybė buvo supažindintas su Kersteno rezoliucija ir jo daromais žygiais pavergtam Pabaltijui padėti.

Popiežius laimino jį ir šį kilnų Amerikos lietuvių žygi, o ypačiai kenčiančią Lietuvą.

Kerstenas ir ALT atstovai rugsėjo 12 d. kalbėjo per Vatikano radijo siųstavą ir rugsėjo 13 d. — per Italijos Charles J. Kerstenas savo kalboje per Vatikano radiją pabrėžė:

"Mes norime jus padrašinti, kad žinotumėte, jog mes laisvajame pasaulyje jūsų neužmirštame ir darysime visą, ką galime, kad jūs būtumėte išlaisvinti.

Š. m. rugpjūčio 12 d. viename Maskvos laikraštyje pasirodė straipsnis, kuriame atsiliepiama į mūsų tyrinėjamąjį darbą. Ten sakoma, kad visas pasaulis žino, jog nėra ir negali būti klausimo apie bet kokį Lietuvos, Latvijos ir Estijos pagrobimą. Jau 13 metų, — rašo straipsnio autorius, — Lietuva, Latvija ir Estija esanti neatskiriama motinos Sovietų Rusijos dalis. Visas pasaulis žino, kad toks tvirtinimas yra Sovietų propaganda ir melas. Visas pasaulis žino, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonės kenčia persekiojimus, tolygius persekiojimus

pirmųjų krikščionių, kurių kraujas padėjo išaugti Bažnyčiai.

Tie, kurie mirė Pabaltijo kraštuose, yra kankiniai, ir jų kraujas laiduoja Lietuvai, Latvijai ir Estijai laisvės atgavimą.

Jos vėl bus laisvos, ir jų žmonės vėl gyvens, naudodamiesi paties Dievo jiems suteiktomis teisėmis".

Inž. Rudis, perdavęs ALT vardu sveikinimus lietuviams pavergtoje Tėvynėje, skatino nenusiminti ir nepir-trukti pasiryžimo belaukiant Lietuvos išlaisvinimo, laikytis taip tvirtai, kaip iki šiol. "Jūsų išlaisvinimo darbas yra be paliovos tęsiamas, ypač Kersteno rezoliuciją priėmus Amerikos kongresui, — kalbėjo Kersteno palydovas. — Ir mes manome, kad netolimojė ateityje galėsime važiuoti jau į laisvą Lietuvą." LAICO dir. M. Kizytė, perdavusi nuoširdžiausius Amerikos lietuvių linkėjimus, pabrėžė: "Prašome turėti kantrybę ir drąsos; mes nesiliausime kovoje tol, kol Lietuva bus laisva ir nepriklausoma."

Italijos radiofonas atsiuntė specialų repoterį, kuris įregistravo Kersteno kalbą.

Atvykęs Dr. Gaillus įregistravo ALT atstovo inž. Rudžio sveikinimus pavergtai Lietuvai. Nesant laiko suruošti spaudos konferencijai, LB pirmininkas pakvietė Italijos valstybinės žinių agentūros ANSA diplomatinį redaktorių Dr. Sterpellonę, kuris padarė inter-viu. Šv. Kazimiero akademijoje svečiams buvo suruoštos vaišės. Rugsėjo 14 d. svečiai, palydėti Romoje esančių lietuvių, išvyko į Šveicariją. Ženevoje Kerstenas kalbėjosi su Šveicarijos LB pirmininku inž. J. Stan-kum.

JAV kongresas už Kersteno rezoliucijos priėmimą yra gavęs tik iš JAV ir

Rugsėjo 2 d. Baltų Taryba buvo susirinkusi posėdyje, į kurį atsilankė ir JAV atstovų rūmų narys Ch. J. Kerstenas. Posėdyje iš, estų dalyvavb buv. estų užsienio reikalų min. Selters ir ats. pulk. Jakobsenas, latvių min. R. Liepiņš, ats. gen. Skaistlauks ir latvių rybos pirmininkas A. Šildė ir lietuvių — VT pirmininkas K. Zalkauskas ir URT valdytojas Dr. P. Karvelis. Dalyviai svečių supažindino su padėtimi jų pavergtose tėvynėse ir jų bendras pastangas jas išlaisvinti. Į baltų sveikinimus ir ta proga pareikštus lūkesčius Kerstenas atsakė kalba, kurią čia ištaisai dedame:

"Man labai malonu susitikti su kiekvienu iš Jūsų, atstovaujančiu Baltų Tarybai. Taip pat esu labai dėkingas Jums, pone Selteri, už Jūsų pareiškimą, kuriam aš visiškai pritariu. Aš esu įsitikinęs, kad

bolševikiniai sovietinio Maskvos režimo nusikaltimai tautoms buvo pradėti Baltijos valstybėse. Bent mažų mažiausia jos buvo pačios pirmosios pavergtųjų tautų serijoje, į kurią vėliau pateko Lenkija, Vengrija, Čekoslovakija, Rumunija ir kitos, net ir Kinija. Pavesti Pabaltijui pavergti metodai buvo vėliau panaudoti ir kitur. Mūsų Amerikos Kongreso Tyrinėjamasis Komitetas kaip tik ir nori parodyti, kad Pabaltijo tautų pavergimo būdai buvo Sovietų panaudoti vėliau kitoms tautoms pavergti. Mes tikimės galėsia parodyti, koks

Kanados per 3.500 telegramų ir padėkos laišku. Padėkas siunčia pabaltiečiai ir jų draugai taip pat iš kitų kraštų.

"Jusu reikalas yra musu reikalas"

pareiškė Baltų Tarybai JAV-bių atstovų rūmų narys Kerstenas.

yra gyvenimas Sovietų vergijoje. Nėra jokios abejonės tiems, kurie yra susipažinę su komunistinės agresijos ir komunizmo užtrauktos vergijos faktais, kad gyvenimas Sov. Sąjungoje yra priešingas žmogaus prigimčiai. Nėra abejonės, kad Leninas, Marksas ir Stalinas siekė, kaip dabar Malenkovas, iškreipti žmogaus prigimtį. Jie siekia perdirbti žmogų, kurį sutvėrė Dievas, mano ir Jūsų Dievas, kaip būtų su dvasinėmis vertybėmis ir pavestą amžinajai paskirčiai. Jie siekia paversti žmogų tikrai medžiaginiu šioje žemėje trumpai tegyvenančiu gyvuliui, nepripažindami jokių teisių. Žmogus ten tėra tiek vertas, kiek jis tinka valstybei, tik sovietinei agresijai plėsti.

• Mes esame įsijungę į kovą, kuri gal yra pati didžiausia žmonijos istorijoje.

Visi tai žinome. Jūs tai žinote net geriau nei aš, todėl esu Jums dėkingas, kad Jūs ateinate į pagalbą, padėdami išskelti aikštėn Sovietų agresijos ir gyvenimo Sovietų vergijoje faktus. Aš tikiu, kad

jei pasaulis, esantis už komunizmo ribų, pradėtų suprasti, ką tai reiškia, tai žmonija pakiltų iš pasibaisėjimo ir padėtų sunaikinti komunistinį sąmokslą.

Tiesiog neįtikima, kad Vakarų Europos žmonės, žmonės, kurie gyvena prie pat geležinės uždangos, neatrodo, visiškai supantą, ką komunizmas reiškia. Politinėje karyboje svarbus uždavinys yra panaudoti auklėjimą, žinojimą ir tiesą. Mūsų kova, kuri gali trukti ilgai, bus politinės karybos kova. Nors gal mes ir neišvengsime, tačiau neturėtų įvykti visuotinis trečia-

sis pasaulinis karas, kuriame viena pasaulio pusė kovotų prieš antrąją. Turėtų būti galima, kad mes iš šalies galėtume sujungti savo rankas per spygliuotas vielas su žmonėmis anapus geležinės uždangos ir tuo būdu nusikratyti komunizmo konspiracija. Jei mes atsisakytume Pabaltijo tautų ir kitos tautos užmirštų jas visiškai, tai tada, kaip Jūs paeiškėte, Malenkovas ir kiti komunistiniai diktatoriai eventualiai galėtų paversti jas savo tolimiesnių agresijų įrankiais.

Dar kartą dėkoju Jums ir reikiu viltį sulaukti Jūsų talkos, nes

Jūsų reikalas yra ir mūsų reikalas, tai jau pačios laisvės reikalas. Tai visos žmonijos reikalas.

Mes tikimės galėsia parodyti, kad komunistai efektyviai naikina religiją ir kultūrą, išprievartauja mokyklas ir auklėjimo sistemą, kad jie visiškai sutrempia visuomenės branduolį — šeimą. Turėdami visa tai galvoj, mes tikimės galėsia toje srityje panaudoti propagandą, parentą tiesa. Mes galėsime susijungti kovoje, kad išvytume tas piktąsias jėgas, kurios atrodė atkilusios iš paties pargaro dugno ir kurios vadovauja didelis maršalas jo Liuciperis.

SUĖMIMŲ BANGA PERSIJOJE

Persijos min. pirm. generolo Zahedi įsakymu vien tik Tehrano mieste suimti 187 komunistų partijos nariai. Dideli areštai vyksta Abadamo ir Isphahamo provincijose.

Dabartinė Persijos vyriausybė stengiasi panaikinti galimą pasipriešinimą naujam naftos eksploatacijos planui ir diplomatinių santykių atnaujinimui su D. Britanija.

KATALIKŲ GYVENIMAS

Redaguoja P. Pusedėris

SPALIO MĖNUO

Kai grįžtu iš fabriko nuvargęs ir noriu pailsėti, spalio mėnesio vaikystės vaizdai stoja man prieš akis. Vakare parginęs bandą, nors nekartą perslėpęs iki paskutinio siūlo, negalėdavau tuoj bėgti į virtuvę prie ugnies pasišildyti, bet dar turėdavau veršius iš užtvary parvesti, karvėms runkelių lapų ir lovius prinešti. Tik tuomet galėdavau su šeima vakarieniauti. Po vakarienės visi suklauptam kalbėti rožančiaus. Spalio mėnesį šeima paprastai būdavo laukuose, kasdavo bulves arba raudavo runkelius. Sunkus tai buvo darbas, bet niekas nesiskundė. Vakare visa Lietuva kalbėjo rožančių, kaip ji ir šiandien kalba, nes lietuviai semias stiprybės maldoje ir yra ištikimi Marijos vaikai, su mažom išimtim. Ši graži tradicija — spalio mėnesį kalbėti rožančių — yra visame katalikiškame pasaulyje. Kalba ji Lietuvoje likę mūsų broliai ir seserys, kalba žilagalvė močiutė už savo pasaulin išblaškytus vaikučius. Kalba miškų tankumynuose pasislėpę partizanai ir į Sibiro šalčius nutremtieji. Jie, neturėdami rožančių, skaičiuoja "Sveika Marija" ant savo sugrubiųjų pirštų, laukdami greitesnio savo kančios galo.

O Tu, broli, sese, čia Australijoje? Gal esi vienas tarp australų "bušuose", gal ir tu, sese, dirbi kur nors viena tarp svetimųjų ir neturi net progos savo gimtąją kalbą prakalbėti. Junkis tylioji rožančiaus maldoj su savo broliais ir seserimis. Rožančiui kalbėti nereikia nei didžiųjų mokslų, nei malda-knygių. Gali kalbėti kambario tamsumoje, keliaudamas į darbą ar iš darbo tramvajuje ar autobuse.

Rožančius yra daugiau mąstymo malda, negu visos kitos maldos. Nėtik yra svarbu sekti "Sveika Marija", kiek įsimaštyti į pačias rožančiaus paslaptis, išgyventi į tą erdvę, kurioje Dievo Motina sekė Jėzų nuo Iškūnijimo paslapties iki Kalvarijos kalno. Po Kristaus kančios mes su Marija persikeliam į Išganymojo triumfą. Išgyvenam jo prisiėmimą, į dangų žengimą, Šv. Dvasios atsiuntimą, pagaliau Marijos dangun paėmimą ir Jos vainikavimą. Marija, pasirodžius Liurde, turėjo rožančių už juostos, kaip tvirtina Jos regėtoja Šv. Bernadeta, o per pasirodymus Fatimoje Ji vaikučius ragino kalbėti KASDIEN rožančių ir prašė paskelbti pasauliui, kad Rusija atsivers ir taikos, metas ateis, jei tikintieji kalbės rožančius ir darys atgalios darbus.

Nepasimeskim šiame liberalistinio galvojimo krašte ir būkim verti savo pirmtakūnų. Jei Lietuva Pijaus XI-jo buvo pavadinta Marijos Žeme, tai ji turėjo būti verta. Kai Nepriklausomybės žiburėlis sužibė mūsų tautai, mūsų kaimo pilkermėgiai vyrai ir gimnazistai stojo su ginklu rankose jo apginti, kad svetimos jėgos jo neužgesytų. 1918 m. lapkričio m. 27 d. Kaune, Rotušės aikštėje buvo pirmųjų mūsų karių-savanorių priesaika. Apeigoms vadovavo ir pirmuosius vyrus į frontą palydėjo pats Žemaičių vyskupas Pranciškus Karevičius. Daugelis jų krito pirmosiomis dienomis. Nemaža jų dalis buvo be dokumentų, tad ir buvo atžymėti kaip nežinomi kariai. Tokių nežinomų karių kapų priaugo visuos Lietuvos kampeliuose. Kada kiti, sumanytas vieną tokį kapą perkelti į Karo Muziejaus sodelį, atkasus nuspręstąjį perkėlimui kapą, visų nustebimui rasta, jog šis bevardis karys, paaukojęs savo žydinčią jaunatvę ir gyvybę už Lietuvos laisvę, ant kaklo tebeturėjo sveikutį kukavinį rožančių.

Šio Nežinomo Kario laidotuviams Karo Muziejaus sodelyje vadovavęs tas pats senelis vysk. Pr. Karevičius pasakė: "Šis bevardis lietuvis, atidavęs savo gyvybę už Tėvynės laisvę, buvo giliai tikintis ir ėjo prieš gausingesnį priešą pasitikėdamas Marijos pagalba. Jis laimėjo, nors pats žuvo, jis atidavė

gyvybę už savo prietelius. Niekas prieš atkasant šio garbingo kario palaikus nežinojo, kas jis, šiandien mes žinom, kad jis katalikas. Lietuviamis ši vieta nuo dabar bus šventa, nes tas, kurs čia ilsis, yra Lietuvos žemės vaikas, Marijos garbintojas. Būkim tad verti jo."

Jei Lietuvos karys-savanoris ėjo su rožančiaus malda į kovą, jei partizanai susirenka bendrai maldai, ir mums reikia pabusti iš mus supančio letargo. Niekas taip nepadės, kaip kreipimasis į Mariją su rožančiaus malda, kad išsilaikytumėm nepakrikę ir neatitrukę nuo savo kenčiančios tautos, it sausšakės. Neuzmirškim, kad baigiam devintuosius metus be Tėvynės. Prašykim Marijos, kad mūsų tautos kančios greičiau pasibaigtų. Negirdėtas dalykas, kad kas būtų kreipęsis į Mariją ir liktų neišklausytas, sako Šv. Bernardas.

NAUJU KELIU

Žmonija gyvena sunkią dvasinę krizę, kuri prasidėjo su aštuonioliktame amžiuje gimusiu kapitalizmu. Šis naujagimis greitai išaugo į galingą faktorių ir pradėjo sukurti visą žmonijos gyvenimą apie save. Tačiau neturėdamas nei Dievo baimės, nei artimo meilės, nei moralės, nei tautybės, tesirūpino vien tik savo stiprėjimu ir augimu. Greitai jis padarė žmogų savo vergu.

Tai blogybei pašalinti kilo reakcija: socializmas, darbininkų unijos ir pagaliau komunizmas, kaip politinis sąjūdis. Visai šitai reakcijai vadovavimą perėmė masonų ložės išauginti bedieviai. Jie savo neapykantą religijai ir Dievui įvedė į politinę areną ir į socialinio gyvenimo reformas.

Garsi popiežiaus Leono XI enciklika Rerum Novarum ir vysk. Ketteler pastangos organizuoti darbininkus bei reformuoti socialinį gyvenimą nebuvo savo laiku katalikų inteligentų tinkamai suprastos. Todėl katalikiškasis socializmas pasivėlino ir atsiliko nuo gyvenimo. Darbininkų masės nuėjo su bedieviais kuriems visų pirma rūpėjo sunaikinti krikščionišką pasaulio kultūrą ir sugriauti viską, kas buvo žmonijos per ilgus amžius sukurtas. Mažai jiems rūpėjo žmonijos gerbūvis ir dar mažiau varginga adbrininkų padėtis. Jie naujo pasaulio gyvenimą ėmė kurti su neapykanta, teroru ir visišku žmogaus nužmoginimu. Pa-neigdami dvasinį žmogaus pradą, jie davė žmogui naują vertę — žmogaus roboto arba gyvulio vertę. Individas, kaip toks, nebeturė jokios reikšmės; jis yra vergas totalitarinės komunistinės valstybės. Kiekviena priešinga šiam sąjūdžiui ideja turi būti sunaikinta kaip liaudies priešas pasikėsinimas prieš proletariatą. Proletariato diktatūros vardu naikinama viskas, kas yra senos krikščioniškos kultūros sukurtas.

Komunizmas — vadinamoji Stalinio-Lenino linija — ne tiek blogo atnešė pasauliui savo socialinėmis reformomis, kiek bedievybe, noru sunaikinti senąjį pasaulį ir senąjį žmogų. Jis išaugino mases žmonių, nežinančių savo tėvų, be moralės ir be jokios žmoniškumo kultūros. Su tais robotais jis nori užvaldyti pasaulį ir sunaikinti krikščioniškąją kultūrą. Čia, o ne vien tik socialinėse komunizmo reformose ir glūdi žmonijos nelaimė.

Komunizmas parodė šėtoniškai dinamiską jėgą griauti ir naikinti, ir tai jam iki šiol nuostabiai sekėsi. Sekėsi, žinoma, todėl, kad žmonija nebuvo pasiruošusi ir nesugebėjo suprasti tikro pavojaus, kad kapitalizmas per daug išnaudojo darbininką ir kad masonų ložės išpopuliarintas indeferentiškumas tikėjime sudaro geras sąlygas tarpti bedievybei. Tai tos silpnos viteos, į kurias komunizmas įsi-veržė be kovos.

Šiais laikais, o ypač mūsų tautoje, indeferentiškumas yra mados dalykas.

Dvi perspektyvos

Ponas Lietuvių Kultūros Fondo Adelaidės Skyriaus Pirmininkas A. Rūkštelė parašė straipsnį, pavadintą "Dvasinių bei kultūrinių vertybių beiškant", kuris tilpo "A. Liet." š. m. rugsėjo 19 d. numeryje. Tai dėmesį atkreipias straipsnis, truputį didaktiškas, kai kur priekaištingas ir, neabejotinai, kontroversinis, atseit, diskusinis. Tai ir puiku. Šitais klausimais diskutuoti, kalbėti, ginčytis, nesutarti, įieškoti kompromisų, pradžioje nesuprasti, pagaliau ir atrasti, ir vis dalintis mintimis — labai reikalinga, įdomu, malonu. Tai gyvena laikraščio skiltis, atkreipia skaitytojų dėmesį į svarbias problemas ir neduoda laiko žmonėms ginčytis dėl sienų ir žalių lapelių, kaip kitur kad nutinka.

Kad straipsnis iš viso buvo parašytas patinka šitas eilutes rašančiam. O vis dėlto eilė ten suminėtu teigimų ir išvadų, nelabai. Vadinasi, puiki proga pasidalinti mintimis, pareikšti kontra nuomonę, padiskutuoti. Tačiau šiuo atveju kažkaip sunku rasti tinkamą toną, priėjimą prie diskusijų objekto. P. A. Rūkštelė straipsnyje pasirašydamas pridėjo ir savo einamas pareigas, kaip L.K.F. Adelaidės skyriaus pirmininkas. Ir kyla klausimas kaip šitą diskusinį straipsnį traktuoti: ar kaip

asmeninę pono Rūkštelės nuomonę ir išvedžiojimus, kuriuo atveju jo einamos pareigos tebuvo atsitiktinai paminėtos, ar kaip L. K. F. Adelaidės skyriaus nuomonę, veido parodymas, credo.

Nesinorėtų tikėti, kad čia atitiktų antrasis atvejis. L.K.F. kaip bendrinė orgainzacija, vargu ar galėtų diskusinį straipsnį laikyti savo oficialiąja nuomone. Iš šitos minties išeidamas ir stengisiuosi savąja nuomone pasidalinti su p. A. Rūkštele kaip individū, o ne L.K.F. Adelaidės skyriaus pirminku.

Individas ir tauta

Šitą problemą p. A. R. palietė net keliais atvejais, tačiau labai prabėgom ir pats sau prieštaraudamas. O šita problema vis dėlto yra esminė visame šitame reikale. Teisingas santykio sudarimas tarp individo žmogaus ir jo tautos yra ta prielaida, tas bendras vardiklis iš kurio visos tolimesnės kalbos turėtų išeiti.

P. A. R. net keliais atvejais mini asmenybę ir jos ukydymo bei tobulinimo svarbą. Atrodytų, kad jis individą vis dėlto pripažįsta kaip vertybę sau, kaip vertybę, kuri savo esmėje tegali priduoti vienokią ar kitokią vertę ir tai tautai, kurioje ji gimė. Tačiau vienu plunksnos brūkštelėjimu, vienu sakiniu p. A. R. šitą prielaidą sugriauna: "Kiekvienas mūsų nesam pasaulis sau". O kodėl gi ne? Toks rimtas ir toli einantis tvirtinimas be argumentacijos, be paaiškinimo, neįtikina, praskamba blankiai, ir, svarbiausiai, yra diametraliai priešingas visais kitais atvejais paminėtais būtinumais ugdyti asmenybę, taigi, individą.

Tautos visais amžiais buvo ir vis dar yra atskirų jos narių — individų aritmetinė suma. Kai mirė paskutinis mohikanas, mirė ir mohikanų gentis savo fiziniėje buityje. Mirė ar buvo sugermanintas paskutinis prūsas, mirė ir Prūsų tauta, o teliko tik herojiški mitai ir negyvi puslapiai istorijos vadovėlyje.

Žmogaus, kaip individo, besąlyginis subordonavimas tautai, kaip organiniam kūniui, aplamai tėra tikrai labai nesenas kai kurių filozofų išradimas. Ryškiausiai tokie teigimai pasireiškė marksizme ir Hitlerio rasijų moksle. Netikime, kad p. A. R. savo tvirtinime remtųsi viena iš šitų filozofinių doktrinų. Iš viso straipsnio minties tenori pabrėžti, kad atskiras tautos narys, taigi, individas, privalo būti lojalus savo tautai. Šitas lojalumas, kurį mes šiais laikais vadiname patriotizmu, taip pat yra, palyginus, tikrai labai nesenas reiškinys. Toks individo ir tautos santykis pastatymas civilizuotame pasaulyje buvo nežinomas iki maždaug 19 amžiaus pusės. Erasmus — olandas — jautėsi namie kiekvienam krašte, kuris gerbė jo intelektą. Leonardo — italas — kai kuriuos savo militarinius išradimus pardavė prancūzų karaliui. Goethe — vokietis — džiaugėsi kai Napoleonas užėmė jo kraštą. Tiek Romos imperija, tiek viduramžių bažnyčia per tūkstančius metų universalinę idėją, tikėjimą statė daug aukščiau už tautines sienas. Dvasiniame, kultūriniame pasaulyje tautinių sienų aplamai nebuvo žinoma. Net ir sąvoka "tautinė kultūra", jeigu mes žodį "kultūra" tikrai griežtai definuosime, yra neįmanoma. Dvasinės vertybės niekados nebuvo ir nebus kokios nors tautos nuosavybė, nes jos jau esmėje yra universalios.

P.A.R. savo teigimu, kad "tautos dalis yra ... kosmopolitiškumu žalojama" yra itin drąsus ir dvasinių vertybių pasaulyje pavojingas. Čia gali kilti neaiškumų dėl pačios kosmopolitizmo sąvokos supratimo. Salionie prasme kosmopolitizmu paprastai suprantame turtingų ponų ir gražių panelių malonus laiko praleidimas Viduržemio jūros pakrantėse. Jeigu p. A. R. kosmopolitizmą taip suprato, žinoma, jo teigimui, kad kosmopolitizmas yra žalingas, tenka pritarti, nes pinigų galima tikrai kultūringiau išleisti, negu lėbaujant Rivieroje. Tačiau kalbant apie kultūrinę ir dvasines vertybes, kosmopolitizmo negalime suprasti aukščiau minėtoje prasmėje. Bet

koks tikras menas, tikras mokslas, tikra literatūra, savo esmėje yra kosmopolitiška. Nesvarbu, kad kūrėjas savo kūrinys vartoja tautines formas, jeigu kūrinys tikrai išreiškė meninę tiesą, jis jau savaime nustos buvęs tik "tautinės kultūros" išraiška, bet bus kiekvienam kad ir kosmopolitiškiausiai galvojančiam žmogui artimas ir suprantamas.

Dabartinis individo ir tautos santykis yra pagimdytas specifinės istorinės raidos ir jos santykių. Tas santykis yra tiesioginė išvada vyravusių universalinių (arba ir kosmopolitinių) idėjų bankrotu. 17 amžiuje, pavyzdžiui, kultūringas žmogus savaime buvo ir kosmopolitiškas ir universalus ir, svarbiausia, individas sau. Tačiau pramonės revoliucija, masių švietimas, galutinis feodalinės valstybės griuvinas, iš pagrindų sukrėtė iki tada vyravusią socialinę ir idėjinę pasaulio struktūrą. Ir naujo pagrindo, naujos universalios idėjos iki šiol pasaulis vis dar įieško. Išliko kraštutinimai, vieni jų jau griuvo. kiti, neabejotinai, dar grius. Ir kad pasaulis vėl stabilizuotųsi, kaip tik mums trūksta tos universalios idėjos, tos viską apimančios minties, kuri visus žmones iš visų tautų ir rasijų jungtų. Tačiau žmogus turi sau rasti idėją, prasmę gyventi, kurti, tobulėti. Ir neturėdamas universalios idėjos atskiras individas atsigrįžo į savo tautą. Savo esmėje šitas absoliutus lojalumas savo tautai nėra neįmanomas, tačiau šiandieną mes vis labiau ir labiau šitą momentą perdedame ir pasiekiamo net kuriojose.

Kaip broliui yra artimesnis brolis, o ne pusbrolis, pusbroliui — dėdė, o ne kaimynas, taip ir lietuviui visuomet lietuvis bus artimesnis, brangesnis ir mielesnis už vokiečių ar japoną. Tas jausmas naturalus ir savaime aiškus. Ir etnografiniais pagrindais pagrįsti administratyviniai vienetai, atseit, valstybės yra šiltesnės ir organiškesnės. Ir dėl to reikia kovoti, tas yra verta ir aukos. Tačiau jeigu šovinizmas yra nemalonus reiškinys politinėje sferoje, jis yra absoliučiai netoleruotinas dvasinių-kultūrinių vertybių pasaulyje.

Tėvai ir vaikai

Tai jau amžina problema. Tai nepaliaujamai besikeičias konservatizmas su pažangumu, kuris savo esmėje jau ir vėl yra pasmerktas tapti konservatizmu. Nostalgiškai skamba p. A. R. sakymas: "Senesnioji, teisingiau, vyresnioji karta stengėsi įkvėpti tų vertybių pažinimą, kurios reikalingos tautinį ir kultūrinį tęstinumą išlaikyti...". Tipiškai senesnės, arba ir vyresnės kartos tonu kaltina p. A. R.: "Kur mūsų dvasinio peno troškuly? Kur tie skaitlingi klausytojai ir žiūrovai mūsų meninių pasirodymų progomis? Kur dingo pagarba mūsų kultūrininkams ir menininkams? Kur dingo lietuviško žodžio graibstytojai? Pagaliau, kur dingo gimtoji dorybė — pastangos tautinį ir kultūrinį tęstinumą išlaikyti?"

Ir tų kaltinimų, priekaištų ir nusi-skundimų pilna antroji p. A. R. straipsnio dalis. Ar šitas kaltinamasis aktas tikrai turi pagrindo, pone A. Rūkštele? Vienintelis tikras ryšis tarp vyresnės — o gal vis dėlto teisingiau būtų: senesnės? — ir "dingusios" ar "dingti pasirodusios", atseit, jauniosios kartos, yra lietuviškumas, priklausomas lietuvių tautai. Tegu p. A. R. neišsigąsta, nebūgštuoja ir "dingusiųjų" į pasyvą nenurašę: lietuviškumas ir jauniems yra KONSTAN- (Perkelta į 7 psl.)

MERGAITĖ KALTINAMA UŽ DAUGVYRYSTĘ

Devyniolikmetė Dorothy West, iš Melbourne, atsidūrė teisme už daugvyrystę. Ji nubausta keturiais mėnesiais kalėjimu.

Teisme nustatyta, kad p-lė West pirmą vyrą pametė po to, kai jis buvo areštuotas kaip dezertyras iš karo laivyno. Antros "vedybos" taip pat buvusios nesekmingos. Trečią kartą ji ištekojo už kariško, su kuriuo dar ir gyveno.

Jau laikas siųsti prenumeratą
AUSTRALIJOS LIETUVIUI
1954 metams!

Aleksandras Mauragis

A.L.R.K. Draugijos Pirmininkas

PASKAITA APIE MISIJAS

Misijų Sekmadienio proga, š. m. spalio mėn. 18 d. tuojau po pamaldų Šv. Juozapo bažnyčios salėje, Adelaidėje, kun. dr. P. Jatulis laikys paskaitą "Kelionė po misijų kraštus". Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Gabija, neperijodnis literatūros žurnalas Nr. 4. Red. Stp. Zobarskas. 80 psl., kaina 1 dol. Šiame numeryje yra 18 autorių proza, poezija ir straipsniai. Adr: Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y.

LITERATURA MOKSLAS MENAS

TESTAMENTAS

S. Pranaitis

Juozas Mikštas

TU NORĖTUM...

Blynų su spirgais privalges,
Rytmetę saulėtam,
Paspustę plieno dalgę,
Šieną pjaut norėtum...

Pagiry, prie ežerėlio,
Liūno marmalynė,
Tiek sodrios žolės prižėlė —
Siekia net krūtinę.

Ryto saulėje apsvaigęs,
Vieversys čirena.
Paryčiai senai jau baigęs,
Brolužėliai mano!

Kiek čia pradalgų priklojom,
Pempių kiek išbaidėm,
Kol atėjo basom kojom
Sesė skaitaveidė.

— Padėk, Dieve, šienpjovėliai,
Pjaut šieną žalia.
Metas jums užkasti vėliai,
Štai čia prie berželio...

Na, ir kandom, na, ir putom,
Riebų baltą sūrį.
Sesė, įsiseigus rūtą,
Rūpestingai žiūri:

Kiek reikės jai čia sugrėbti,
Dienai įpusėjus!
Kiek žvilgsniu gali aprėpti —
Pradalgės išsėjos...

O dabar baksnoji kirka
Svetimą čia molį...
Ir širdis tau lyg pravirko,
Skrisdama namoliai.

Ir nebėr čia tavo sesės,
Nėr čia tavo brolių.
Savo plikę pasikasęs,
Vėl kirkuoji molį.

Yallourn, 1953 m. birželis

Be pavadinimo

“Kuriam tikslui?”, “Kam pasitarinama?”, “Kam to reikia?”, “Kokiems galams?” — pastaruoju metu rašinių panašiais pavadinimais Australijos lietuvių spaudoje pasitaikė ne vienas ir ne du. Atseit pradėdame jausti reikalą papolemizuoti, kartais švelniau, kartais ir ne taip jau švelniai nuomonėmis pasikeisti, ir vienas veiksnys visame tame tikrai yra džiugus: tematika visų tų “susikirtimų” beveik be išimties pradeda liesti kultūrinės — meninės sferas, o ne pseudo-politines (ą la, “aš buvau ministru, o tu ne — beh”). Polemikų ir polemikėlių kriterijumas gal ir nėra pernelyg aukštas, kalmus verčias, “asmenybės tobulinąs”, daug kur prasieržia ir asmeniškumai, tačiau vistiek gera matyti laikraščiu skiltyse kalbant apie tai, apie ką tikrai verta pakalbėti, o tas “kriterijumas”, gi, gal kada ir pakils ir tikrai pradės “asmenybės tobulinti”.

Aukščiau minėtasis pavadinimas rašinių tikrai jau pats gyvenimas reikalauja. Skysti, sintetiniai saldumu persunkti mūsų menininkų ir meno mėgėjų garbinimai spaudoje daugiau negu pasiekė feljetoninį lygį. Jeigu dainininkas yra lietuvis, dar toli nereiškia, kad jis jau yra Kipras, jeigu tapytojas yra lietuvis, tai kad jis ir Čiurlionis, jeigu scenos mėgėjas — lietuvis, tai jau ir Kačinskas. Nė patys menininkai su meno mėgėjais to nedrįs tyrinėti, o kai kas taip ima ir parašo pakaitali recenziją, o ne paliaupsinimą, tai jau gaunasi ir parapijinių skandalų liukas: “Matai, aš iš patriotikos ir tėvynės meilės dirbu, kiek kultūrinu, o jūs — neįvertinat...” O ar vis dėlto nebūtų daug rimčiau ir gražiau po penkių minučių, o jeigu recenzentas ar kritikas ir pakritikavo ir toji kritika nepatiko — palaukti truputėlį, nes laiko

MAISTAS SU PENICILINU

Ligšiol į maistą buvo pridėdami vitamini. Pav. Kanadoje įstatymais yra nustatyta kiek turi būti į duoną pridėta vitaminų.

Dabar pradėta tyrinėti į maistą dėjimas penicilino.

Dvidešimtyje žemės ūkio tyrimo stočių D. Britanijoje daromi bandymai su gyvuliais davė pasauliui nuostabų patyrimą.

Patirta, kad įmaišius kiaulėms į maistą penicilino, galima labai pagreitinoti kiaulių augimą — apytikriai vienu trečdaliu. Tokių kiaulių mėsa niekuo nesiskiria nuo normaliai augintų kiaulių mėsos.

Bandymai su Aureomicinu parodė, kad kiaulės, kurios gavo Aureomicino injekcijas, per tris mėnesius priaugo 27 sv. daugiau už tas, kurios injekcijų negavo.

Škotijos jūroje ir Windeumerio ežere daromi bandymai su žuvimis. Naudojamos specialios “trašos” kurios nuostabiai pagreitina žuvų augimą ir veisimasi.

Cambridge daromi bandymai su preparatu “sera”. Šis preparatas skatina augalų augimą ir saugo juos nuo įvairių ligų. Preparato pagalba išauginti runkeliai didesni už futbolą. Žieminiai kopūstai nuo jo pasidaro atsparūs šaloms.

Stropiai tiriama chromosomų problema. Mertonio tyrimo stoties laboratorijose pavyko Roentgeno pagalba chromosomus suskaldyti ir naudojant kombinacijoje su cochlicinu dvigubai pagreitinoti augalų augimą. Šiuo metodu išauginami didesni vaisiai ir gražesnės gėlės.

Mokslininkai mano, kad ateityje jie pajęs “prijaukinti” gamtą ir reguliuoti augalų ir gyvulių augimą kaip tinkami.

Pagaliau ir žmogus, kaip ir gyvulus, taip pat gali būti stipriai paveiktas.

“Kings Head” viešbučio bare Juozas Krosninis turėjo savo nuolatinę vietą, tai buvo kampas tarp sienos su viršuje kabančiu nuo dūmų pajoduodūsiu elektriniu laikrodžiu ir stalo, kuris laužytais kampais tęsėsi trimis baro pasieniais, atskirdamas geriančius ir rymančius nuo pilstančių ir lakstančių barmenų. Nebuvo tai patogi vieta (jeigu išvis galima kalbėti apie patogumus baro, kuriame yra tik stovimos vietos), tuo labiau, kad priešais stovėjo stiklės plaukanti ir vandeniui taškanti mašina, tačiau Krosninis per metų eilę pripratęs prie jos, ir jeigu kartais šis kampas būdavo užimtas, kitur atsistojus atrodydavo ir alus ne taip skanus, ir pats baras kažkuo svetimas, tad iš lėto siurbnodavo savo stiklinę laukdamas, kada jo kampą užėmės žmogus išeis.

Šiandien Krosninis buvo laimingas — truputį prispaudęs pro plačią rymantį ir garsiai kalbantį Jankų, jis jau stovėjo savo kampe. Pati didžiausia stiklinė buvo jau pastatyta prieš jį ant stalo, nes barmenas, jam tik pasirodžius tarpdury, žinojo, kur ir kiek gers šis klientas. Krosninis pastūmė stalo klaneliu porą šilingų ir lėtai įmerkė stiklinę savo viršutinę lūpą.

Jo nepastebėjęs Jankus, atsukęs plačią nugarą, garsiai rėkė prieš jį stovinčiam, ir Krosniniui nematytam kresnam vyrui:

— Ne! Tu būk vyras! Velniai nematė, ką kas liežuviais mala. Aš, tavo vietoj, spjaučiau į visas šnėkas ir padu patrinčiau. Pavydi, rupūžės, taip ir žinok.

Krosniniui nepažįstamas vyras, Jankui kalbant, pirštais glostė baigiamą gerti stiklinę ir šypojo. Pro šypseną, nepakeldamas nuo stiklinės akių, jis įterpė ir savo žodžius:

— Ne visai taip, Jankau, kaip tu sakai. Tas, kuris mane nuo tų vedybų atkalbėjo tikrai pavydėti negalėjo, nes turi tokią žmoną, kurios ne tik tu ir aš, bet ir daugelis vedusių galėtų pavydėti. O be to, matai, kaip čia pasakius, aš ir pats jaučiu, kad ne taip iš tikrųjų turėtų būti...

— Kas ne taip turėtų būti? Ką tu jauti? — prisliko arčiau prie kalbėjusio Jankus. — Kaip matau, vyruti, tu dar esi žalias, kaip tėviškės prūdas. Velnio visi jausmai ir sakymai, kada gyviti reikia. Supranti, — gyventi! Viengungiui motociklo neuženka, reikia kažko daugiau; ir gėrimo neuženka, ne, reikia antros pusės — to prakeikto Adomo šonkaulio, kurio trūkumą kiekvienas viengungis labai jaučia. Reikia žmonos, supranti, kad ir tu būtu toks, kaip visi, bet ne tas pajaukiamas viengungis. O, kaip nekenčiu to žodžio! Geriau mane vadintų rupūžė, velniu raguotu, bet tik ne viengungiu.

— Tai kodėl tu nevedi, vietoj kitiems vesti pataręs? — pakėlė į Jankų ramiai klausęs vyras akis.

— Kas, ar aš?! Matai, vyruti, čia jau kitas reikalas — staigiai nuleido balsą Jankus, — Aš jau per senas tam esu. Žiūrėk, juk jau žilas visiškai. O be to, kaip tau pasakysiu, palikau Lietuvoj žmoną ir dvi dukreles. O gražios buvo... Sekmadieniais įpindavo į plaukus raudonus kaspinius ir eidavome pasivaikščioti panemune... — Staiga pakėlė galvą, perbraukė kaktą ranka ir paprašė barmeno pripilti stiklines. Grįžtelėjęs pastebėjo Krosninį.

— O, sveikas, Juozai! Iš kur tu čia atsiradai? Net nepastebėjau.

— Perdaug karščiavausi, Jankau, bet ko, tai taip ir nesupratau, nors ir antrą stiklinę jau baigiu gerti — mostelėjo ranka stiklinės link Krosninis.

— Matai, čia draugas... tiesa, jūs dar nepažįstami, — kreipėsi į savo pašnekovą Jankus, — susipažinkit. Čia ponas Krosninis, taip pat prakeiktas

viengungis, su kuriuo kartu dirbam ir... kartu čia pastovim, o čia ponas Juknys, beveik mano kaimynas buvo Lietuvoje, ir tik vakar atvažiavęs iš provincijos.

Vyrai atitraukė nuo stiklinių rankas ir pasisveikino.

— Į sveikatą! — pakėlė savo stiklinę Jankus.

— Sakai, karščiavausi, — visiems išgėrus tarė Jankus. — Žmogau, mano vietoj ir šaltibarščiai kunkuliuoti pradėtu, tikrai ne perdaug pasakiau. Tik įsivaizduok, — dūrė pirštu Jankus Krosniniui į krūtinę, — Juknys provincijoje paliko ligi pat ausų į jį įsimylėjusią gražuolę, turtingo ūkininko vienturtę, milijono akrų žemės ir nemažesnio skaičiaus avių valdovę ir atvažiavo čia lietuviškas jieskoti. Lietuviškas, kuri be už save didesnės ambicijos, tūkstančio garbintojų ir keletos skudurų tikrai nieko daugiau neturi. Ir dar skaitosi mokytas vyras — gimnazijoje buvęs, bet, matyt, čia tau saulė perkaršta, ir protas į džiovintą slyvą sudžiūvo.

— Sudžiūvo, ar nesudžiūvo, bet vistiek jis sako, jog lietuviui geriau pasijieškoti kad ir nieko neturinties lietuviškos vietinės porceliano lėlės. Juk ir trišiūs kengūros neveda, nors ir abudu toje pačioje dykumoje gyvena, — lėtu balsu pasakojo Juknys.

— Na, jau nušnekėjai! — įsiterpė Jankus, — Trišiūs tai ne tu, ir tavo dvarininkė tai ne kengūra. Tik tada tu būsi tikras trišiūs, jei tu šią progą praleisi. Verksi, vyruti, šunį apsikabinęs stausi, bet jau bus pervėlu.

— Ne, Jankau, ne akruose ir ne banko knygutėje laimė slepiasi, bet tik žmogaus širdy, — lėtai dėstė žodžius Juknys. — Turiu nemažai sutaupęs ir pats, dar daugiau uždirbsiu, bet kas iš to, jei ir nuspirksiu namą, kurio tuščiuose kambariuose dar skaudžiau pajusčiau savo vienvatę; arba išsigyčiau automobilį ir visą laiką jausčiau tuščią gretimą sėdynę.

— Ė, Jukny, po velnių, tu provincijoje būdamas visai subobėjai. Bijau, kad tik ašaroti nepradėtum, — juokėsi visu balsu Jankus.

— Palauk, netrukdyk, leisk jam toliau pasakoti, — sudraudė Jankų Krosninis. — Visai panašiai kartais ir aš pagalvoju. Tik tu moki kažkaip gražiau išsireikšti. Na, ir kas toliau?

— Toliau? — pakartojo Juknys. — Toliau, dar skaudžiau dąrosi, kada pagalvoji — o jei kartais, neradusi lietuviškas, reikėtų vesti australe. Koks gali būti gyvenimas su žmogumi, kuris niekad nematė ir nesupras nei kaip mano tėvas vaikščiojo paskui žagrę tėviškės laukuose, nei kaip motina sekmadieniais su rūtis šakele maldaknygė eidavo tolimon bažnyčion. Vedęs australe aš turėčiau išsidžadėti visos praeties, visko, kas manje auge jau gę, nes ji nesupras manęs, kaip čia niekas nesupranta lietuviško gegužės pavasario, su žydinčiomis vyšniomis, svaiginančiu kvapu ir jausmais. Čia nėra lietuviško pavasario, nėra ir pavasarių atodūsiose subrendusios širdies, kuri manąją širdį suprastų.

— Taip! — nutęsė žodį Krosninis. — Suprantu tave pilniausiai. Panašias mintis ir aš noriu dažnai aluje paskandinti, bet joms paskandinti ir vandenynai permaži. Jos vis plaukia viršuje, kaip Žilvino kraujo puta.

— Vyrai, dėl manęs jūs veskit lietuviškas, tik neverkšlenkit, nes nuo ašarų matau, greit jums bus ir alus sūrus. Nepavydžiu, tik judu susiraskit tas “pavasariškas širdis”, per vestuves pabaliavosim, o dabar bent išgerkim už jas! Į sveikatą!

— Į sveikatą! — pakėlė savo stiklinę prie jų prisartinęs ketvirtas ponas. Tai buvo žemas, platus, senstelėjęs vyras, kurio riebiame veide karojo lie-

sa šypseną, o iš po į viršų subrauktų šviesių plaukų žiūrėjo antakiais užgriuvusios akys.

— Išgirdau, kad čia broliai lietuvių šneka, ir priėjau, — kalbėjo Jankų paimdams už parankės nepažįstamas. — Turbūt, viengungiai būsite?

— Panašiai, — bumbtelėjo Krosninis.

— Taigi, — tęsė dusliu balsu atėjęs, — tikiu, esat girdėję, kad teisininkų draugija padeda visiems lietuviams surašyti testamentus, jog mirties atveju turimas turtas neatitektų valdšiai

— Bet mes mirti dar visiškai nežadam! — pertraukė jį Jankus.

— Matai, ji ir nekviečiama kartais ateina. Be to testamentas juk nieko su mirtimi ir neturi bendro — parašei, pora liūdininkų patvirtino, ir tegu gulį stalčių./Net išgerti neprašys. Siūlyčiau, vyručiai, apsigalvoti. Reikalas tikrai svarbus. O jeigu nuspręsite, užvykit pas mane — ir padavė savo vizitinę kortelę ir atsiprašęs už sutrukdyimą, savo nugerta stikline nešinas nužingsniavo į kitą baro pusę, prie laukiančių draugų.

— Kad juos kur velniai, nė bare negali, žmogus, nuo visų komitetininkų pasislėpti, — mesdamas pastalėn cigaretes nuorūka, nusikeikė Jankus.

— Neturėdami ką veikti, testamentus rašinėti sugalvojo, — piktai pritarė Krosninis.

— Nekenčiu visko, kas tik su mirtimi turi ryšio, — rimtai pasakė Juknys, bet gera nuotaika visiems trims jau buvo dingusi.

Pracjo keletas mėnesių. Krosninio gyvenime nieko ypatingesnio nevyko. Vakaraus ir šeštadienį popietėmis jis rymodavo “Kings Head” bare įprastose vietoje, dažniausiai vienas, nes Jankus, paskutiniu laiku užimtas kažkokiais reikalais, tik retkarčiais užbėgdavo išgerti alaus stiklinę, o Juknio nuo ano vakaro Krosninis nebuvo sutikęs. Be šių dviejų daugiau draugų jis neturėjo. Stovėdamas savo kampe jis girkėjo alų ir šįvakar, tingiu žvilgsniu sekdamas per plovimo mašiną rikiuotėje keliaujančias stiklines ir galvojo, kad ir jo dienos gyvenimo stalu keliauja beprasmiškai, kaip tos stiklinės, kurios išplautos vėl greitai bus pripiltos, vėl plautos, vėl suterštos, ir taip ligi to laiko, kada nakčiai bus uždarytas baras.

Staiga Krosninį kažkas palietė už peties. Atsisukęs jis pastebėjo Juknio išsigandusį veidą.

— Gerai, kad tave čia radau, — kalbėjo jis skubėdamas ir uždusęs. — Girdėjai apie Jankaus nelaimę?

— Ne! Kokią nelaimę?

— Vakare vakare motociklu įvažiavo į sunkvežimį.

— Jankus?

— Taip, Jankus! Dėl to ir atėjau pas tave. Gal kartu nueitume į ligoninę aplankyti.

— Argi jau taip blogai? Iš kur tu girdėjai apie tai? — nelaukdamas atsakymo klausinėjo žinios pritrėnkta Krosninis.

— Skaičiau laikrašty, o ten tik tiek parašyta, kad įvyko katastrofa ir Jankus nuvežtas į miesto ligoninę. Žiūrėk pats! — ir išskleidė ant šlapio stalo vakarinį laikraštį.

— Hm! Reikia nueiti aplankyti, — pasakė perskaitęs žinutę Krosninis, ir užmokėjęs už alų su Jukniu yrėsi pro žmones link durų. Tarpdury juos sustabdė vėl anas riebaus veido ir siaurų akių ponas.

— Na ką, vyručiai, ar jau surašėt testamentus?

— Pasitrauk, ne tas dabar mums rūpi, — piktai pečiu stumtelėjo jį Juknys ir išėjo į gatvę. Krosninis jį pasekė.

(Bus daugiau)

R. Marius

Easy English

Saturday, 17th October, 1953
Easy Lesson Number (16)

BILL: Nancy! Nancy!
MARY: She's not here, Bill.
BILL: Is that you, Mary? Where are you?
MARY: Here!
BILL: What are you doing?
MARY: I'm feeding the chickens.
BILL: But Nancy feeds the chickens every day.
MARY: Oh, no, not this week! I feed the chickens every day. I like this job.
BILL: Oh, well... Where's Nancy?
MARY: She's in the kitchen, Bill. She's cooking the dinner. She's making soup — asparagus soup.
BILL: That's good... I like that soup. I'll go to the kitchen... Look, Mary! Is that John's car?
MARY: Where? Oh... one minute. Yes, I think that's John's car... Yes, that is John's car! They are very early!
BILL: That's fine! They'll have dinner here. I'll tell Nancy they are coming.
JOHN: Well, Paul, this is Bill's farm.
PAUL: It's a big farm!
JOHN: Yes, Bill and Nancy work very hard, but it's a good farm.
PAUL: Look, John, there's Mary!
JOHN: Where?
PAUL: There! Look!
JOHN: Hi! Mary!
MARY: Hello there! This is good! And you are very early.
JOHN: Well, Mary? How are you?
PAUL: Hello, Mary!
MARY: I'm fine... how are you?

JOHN: We're tired! Look at us! But we're good fruit-pickers, eh, Paul?
PAUL: We are! "Extra good!"
MARY: Now, that's wonderful... Come to the house. Nancy is —
JOHN: Where's Nancy?
MARY: Nancy's in the kitchen. She's cooking the dinner soup.
JOHN: I like that!
MARY: I know. Paul likes it, too.
PAUL: Yes, I like it very much. — Mary?
MARY: Yes, Paul?
BILL: Hello there! How are you, John? Hello, Paul! Well, is fruit-picking hard work?
JOHN: I'll say!
PAUL: But I like it —
JOHN: Yes, it's good work. Well, how are you? And how is Nancy?
BILL: Very well, thanks, John!... Digger! come here! Come on...
JOHN: Digger! Digger!
BILL: There! Good dog!
PAUL: He's a fine dog.
BILL: Yes — he's a good dog. Go on, now — bring the cows in! Good dog!... He's bringing the cows in —
JOHN: — for milking?
BILL: Yes, he brings the cows in every day. He's a good dog.
PAUL: Mary? Where is Olga?
MARY: Oh, Olga is milking the cows, Paul.
PAUL: What!!
JOHN: Mary!
MARY: Oh, yes, she is! She's in the milking shed. The dog is bringing the cows into the milking shed, and Olga is milking!
BILL: But Olga milks the cows every day. She's very good...
PAUL: No! Not Olga!
BILL: Oh, yes...
MARY: Yes, Paul... Olga!
PAUL: Good-bye! I must see Olga milking the cows!
BILL: Well, go to the house with Mary, John. Nancy is making coffee. I'll bring Olga and Paul.
JOHN: O.K.
MARY: Come on, John...

PASAKA APIE PASTOGĖ

Ir aš turėjau motiną. Jos ausys buvo tokios ilgos, kad guldamą vieną pasiklodavo, kita užsiklodavo, o jos man vaikystėje pasakotos pasakos nebuvo už ausis trumpesnės. Bet vieną iš jų — pačią trumpiausią, noriu šiandien prisiminti ir papasakoti trumpaaušiams, nes, ar ausys ilgos, ar trumpos, pasakos visur panašios, tik gal skiriasi veikėjų kailių ir vardai. Tačiau šiais laikais australiškos saulės kepinamas kailis daug kam pasikeitė, o ant vardų trumpaaušiai sąmoningai verčia vienas kitam visas šiukšles ir paplovas. Matyt, trumpaaušių pasauly tai nedidelės vertybės, kurios pasakos esmės nepakeičia.

Mano pasaka prasideda senais laikais, kada į šį kontinentą laivais buvo atvežti pirmieji europietiški ilgaaušiai. Tada vielinės užtvaros dar nebuvo išrastos, todėl mano pro-prodiedukai galėjo laisvai apibėgti visą žemyną ir įsitikinti, kad šis kraštas jiems visiškai svetimas, kad paukščiai čia klega nesuprantama kalba, ir žvėrys nematyti, keisti nesukalbami. Toje vietoje, kur dabar randasi Sydnejaus miestas, bekeldami ilgaaušiai rado dar vieną savo gimines narį Bu-u, kuris čia buvo keletą dienų anksčiau atkeliavęs ir spėjęs pasistatyti menką pastogę.

— Priimk mus į savo pastogę, — kreipėsi pakeleivieji.
— O, labai prašau! — ištarė ilgaaušis Bu-u, ir visi sutilpo gražiausiai po vienu stogu. Praėjo daug karštų dienų, daug debesų su tropiniu liumi. Pastogėje visems buvo vėsu ir gera.
Kartą pavasarį, besisvečiuojančių ilgaaušių vadas Vu-u tarė darbščiajam Bu-u:
— Atiduok mums savo pastogę, nes mūsų daug, o tu tik vienas.

— Ne, svečiai ilgaaušiai, — pasakė Bu-u, — atiduot neatiduosiu, bet jei norit pirkti, prašau, — ir pasakė kainą aukso nugetais.
Tą naktį nemigo pastogėje svečiai ilgaaušiai. Ilgai kalbėjo, barėsi, ir tik prieš saulės tekėjimą nutarė, kad iš Bu-u pastogę jie pirsks.

Rytą kukubaros kontoroje Bu-u pasirašė pardavimo, o Vu-u pirkimo sutartį, ir pastogę perėjo ilgaaušių bendrijos nuosavybėn. Tos pačios dienos vakare, susirinkusiam ilgaaušių bendrijai Vu-u taip kalbėjo:

— Taikiu būdu pastogę grįžo į mūsų bendrijos rankas... Ji inėš daugiau sandoros, susiklausymo mūsų pačių tarpe... Ji stovės virš visų suskilimų, virš ginčų, virš ilgų ausų ramybę teikiančią ir negriuvančią pastogę... Ji bus užuovėja jūsų išdžiūvusioms širdims... Mūsų pastogės viršininku skiriu savo giminaitį Žu-u, kuris rūpinsis, kad nė ant vienos pastogėje esančios galvos nelytų lietus, kad niekam nekaitintų kailio saulė. Už tai jūs kiekvienas duosite jam metuose po du su puse kopūstlapio...
Kažkas iš klausiusių atsiliepė:

— Bet kaip mes už pastogę atsilyginsim Bu-u?

— Nesirūpinkit, — atsakė naujai paskirtas viršininkas Žu-u, — išgysime pirma kišenės, o tada ir nugetų juse atsiras. Kišenės pirmoji vietoj!

Ir taip ilgaaušiai bendrija susitvarkė ilgam gyvenimui nuosavoje pastogėje. Kartą savaitėje Žu-u, lydėdamas kito giminaičio, apeidavo pastogę, bet žiūrėdavo ne į stogą, o tik į savo pypkę, kurią pradėjo rūkyti sekdamas trumpaaušiais anų laikų katorgininkų prižiūrėtojais. Nepriziūrima pastogę kasdieną vis labiau iro. Nėgana to, ties jam nepatinkančių ilgaaušių guoliais Žu-u pats pradėjo atplėšinėti stogo lentas, kad ant jų krintų purvini lašai duoty progos jam pasijuokti. Dar vėliau suskirstė ilgaaušius į dvi grupes, iš kurių vienos nariai, ką tik darydavo, Žu-u visada jiems pritarėdavo, o antros grupės taip nepakentė, kad sausros perijodais patsai Žu-u lipdavo ant stogo su savo paplovų indu ir jas išpildavo pro pastogės skylės ant nepakenčiamų ausų. Pastogė tuštėjo, nes nepakęsdami Žu-u anarchijos jos gyventojai skirstėsi į keturis vėjus.

Likusieji pastebėjo, kad pastogės stulpus graužia baltosios skruzdės (atolerancia) tačiau Žu-u apie tai išgirdęs tik apsidžiaugė, nes kiekvienas naikinimo darbas jam buvo prie širdies. O pastogę laiką stulpai bemanant sukorijo, ir reikėjo tik didesnio vėjelio, kad ji subirtų.
Vieną popietę Žu-u tupėjo savo svyruojančios pastogės pakraštyje ir skaitė rastoje lakraščio skiautelėje kažką apie suaižėjusią žievę nuskustus stulpus. Po ilgomis ausimis staiga gimė jam mintis: — Žinoma, visi trumpaaušiai ir ilgaaušiai man tėra tik žemi ir negyvi stulpai. Visi — ir tie, kurie žymiai didesniems bendrijoms vadovauja, ir tie kelią triukšmą, kad senojo Tafo surinktus nugetus, už kuriuos jis nori pirkti dinamito vielinėms užtvaroms išsprogdinti, aš užkasčiau pastogėje; ir anie, kuriems nepatinka graužiančių skruzdžių muzika pastogės stulpuose. Visi man tik negyvi stulpai! Jei mane pastogės viršininku paskyręs Vu-u nebūtų nieko nematęs stulpas, jis turėtų pajieškoti man — savo giminaičiui kitos pastogės, nes ši jau baigia savo dienas. E, visi man tik žemi stulpai! — Tai sakydamas Žu-u į pro šalį einančio emiu koją padaužė savo pypkę ir pelenai išbiro paukščiui į tarpupirščius.

— Ir jis man negyvas stulpas, — murmėjo Žu-u kimšdamas naujai pypkę...
Ach, ir vėl spausdinimo mašina pradeda savo triukšmingą gimnastiką.

MR. ILGAAUSIO SAUGUMO ISTAIGOJ

— Ar buvote tamsta kada nors Sovietų Sąjungoj?
— Taip.
— Kokiais tikslais?
— Pamatyti poną Staliną.
— Ar tai buvo socialinis ar politinis vizitas?
— Politinis.
— Ar tamsta buvote kada nors įtrauktas į aktyvią veiklą kartu su Stalinu?
— O taip, buvau. Teikiau jam visą galimą pagalbą, kokią tik pajėgiau.
— Ar Stalinas buvo reikalingas tos pagalbos?
— Labai.
— Ar jūs buvote kada nors radikalu?
— Taip, buvau, bet ne dabar. Tai buvo seniai.
— Ar tamsta esate linkęs palaikyti tokį gyvenimo tvarkymosi ir valdžios būdą, koks yra dabar Jungtinėse Amerikos Valstybėse?
— O taip. Smarkiai man norėtųsi tokį režimą palaikyti. Be to, aš esu labai palankus monarchinio valdymo principams. Labai mėgstu karalius, o ypatingai karalienę...
— Hm... Tai keistas žmogaus charakteris. Jis draugauja su Stalinu, palaiko jį, patenkintas amerikietiška valdymosi forma, o ypatingai mėgsta monarchinį režimą... Dar ypatingiau mėgstas karalienę... Hm... hm...
— Kokia, pagaliau, jūsų pavardė ir adresas?
— Winston Churchill, Gyvenu 10 nr. Downing Str., London. Telefonas: Whitehall 1234

PAVOJINGA

— Tamsta esi kaltinamas išmetęs savo uošvę pro langą.
— Tai buvo tik vienos akimirkos impulsas. Aš iš tiesų nepagalvojau ką darau.
— Pilnai tikiu. Bet tamsta turėjai pagulvoti kaip tai pavojinga tiems, kurie tuo momentu ejo gatve!

ATSIPRAŠAU

Paleckis išgirdo, kad vienas vilnietis skleidžias paties išgalvotus anekdotus apie jį. Pasikviečia Paleckis tą žmogų pas save, papasakoja jam vieną tokį anekdotą ir klausia:
— Ar tamsta tai sugalvojai?
— Taip, — atsako klausiamasis.
Paleckis sumini keliasdešimt anekdotų, klausiamasis vis prisipažįsta jų autoriu.
Pagaliau Paleckis sako:
— Kaip tamsta drįsti šitai negražiai daryti? Juk aš išvadavau Lietuvą iš Smetonos diktatūros ir tauta man dėkinga.
— Atsiprašau, — pastebėjo žmogus, — tokio anekdotu tai aš nesu autorius...

NUEIS PER TOLI

Pašto tarnautojas klientei, atnešusiai išsiųsti laišką:
— Tamsta per daug ženklų užlipinai...
— Oje, tai jie per toli nueis?!...

PARNEŠ

— Kur vyras?
— Nuėjo į saliuoną.
— O kada grįš?
— Tikriausiai visai negrįš...
— Kaip tai?
— Jį parneš.

PASIKEITĖ

Seneliui daktaras prirašė vaistų, kurie buvo labai negardūs. Jonukas pamatė besiraukanti senuką ir klausia:
— Kodėl tu turi gerti tuos baisiai negardžius lašus?
— Todėl, kad anksčiau esu išgėręs nemaža gardžių lašelių, mielas Jonuk...
kuri drebina visą mano kontorą. Nega-lėdamas pasakos pabaigti, palieku gerb. trumpaaušiams išspręsti, ar iš-kratytuose Žu-u pelenuose nebuvo ža-rijos, ar emiu, pajutęs pypkę daužant blauzdas, nesuplanšojo savo sparnais, ir ar nuo jo sparnų suketo vėjelio ne-subiro Žu-u pastogę.
Jūsų Mr. Ilgaausis.

MOTOCIKLAI!

Jeigu Tamsta galvojate pirkti motociklą, tai būtinai turite už-eiti pas Loefflerį, kur Tamsta galite pasirinkti iš 100 vartotų mašinų arba gauti bet kokios markės naują motociklą.
Daugelis lietuvių jau važinėja pas Loefflerį pirktais motoci-klais ir naudojasi ypatingai lengvomis išsimokėjimo sąlygo-mis.

MOTOCIKLAI!

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES
41 Gouger Street
ADELAIDE
TEL. C1785

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

Information about the Evening Classes.....
Free Correspondence Lessons
Free Radio Lessons
Surname Christian Name.....
Address
State
My native language is -

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTĖJAS
— pagelbėti pirkinėjantis —
KLAUSKITE KURĮ NORS MUSŲ PARDAVEJĄ
Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.
Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co. Limited

The Big Store Rundle St. Adelaide

Sutaupysite pirkdami tik gera preke

PIRKITE BATUS BET KURIOJE FIRMOS

"EZYWALKIN Ltd."

90, Rundle St.
Port Pirie
Port Lincoln
Mount Gambier

K R A U T U V Ė J E

Port Adelaide
Hindmarsh
Unley Road
Hindley Street
Gouger Street

KIEKVIENOS POROS BATŲ PATVARUMAS GARANTUOTAS

POSSIBILITIES FOR LAND SETTLEMENT IN QUEENSLAND

Some months ago, I notified your readers about the aims and works of the Land Resettlement Section established in the State Migration Office, Kangaroo Point, Brisbane, Queensland. Many of your readers have written to us for advice and many of them have become successful farmers in Queensland, either on their own small farms or as lease holders or share farmers.

After a year's work, during which time we have gained considerable experience, it seems opportune to acquaint the readers of your paper with further information.

Considering the different type of farming in Queensland compared with that in Europe, only experienced European farmers can be sure of success in farming in this State. Specialists will have no difficulty in adapting themselves to the different conditions. A sound knowledge of farming is necessary for a person wanting to lease land or seeking employment as a share farmer, as the Australian farmer will not be willing to entrust his farm into inexperienced hands. Again, a person wishing to purchase a farm without a knowledge of farming, is in danger of losing his savings.

This risk is greater in dairy farming, pig raising, and cultivation of grain crops, and to a lesser degree in the cultivation of small crops and especially tropical fruit where a general knowledge of cultivation and a careful study of available literature might be sufficient in some cases.

The Resettlement Section will provide any potential farmer with the necessary literature dealing with all types of farming in Queensland. Pamphlets on the cultivation of pineapples and bananas have been translated into the Dutch, Polish and Italian languages.

There is no Government scheme in operation to help financially in the purchase of a farm or block of land, but migrants can obtain land on the same conditions as Australian farmers.

There are many farms available on the market, and the prices vary according to the specific type of farm and according to the degree of profitability of the farm. Prices in general are, nowadays, rather inflated and correspond to the high profit obtained on agricultural products. However, there are on the market, some farms which may be cheaper to buy, and although they are usually neglected, they sometimes have a good potentiality for development if the buyer is prepared to work hard.

In general, there is a possibility of arranging finance either from the Queensland Agricultural Bank or through private Trading Banks. The amount of finance varies according to the value of the farm, approximately from 40% to 60% of the real value of the farm.

Any person with any amount of capital may take application of my office

when advice will be given by the Resettlement Section, several farms being selected for inspection by the New Australian buyer and in accordance with his preference and financial possibility. As farms become available, information is sought regarding the quality of the farm and its potentialities, and arrangements made for an inspection by the prospective buyer. This Office will also help to arrange finance, and assist in any legal problems which might arise in the signing of the Contract, transferring of the property or arranging a mortgage agreement.

Possibilities also exist for the purchase or lease of a block of land much cheaper. However, this land is usually virgin land (Australian bush, but where the soil is good and there is adequate water, such a purchase could be very profitable, although much pioneering work must be done. It must also be remembered that sufficient capital is required for the erection temporary accommodation and to enable the farmer to live until the first crops are marketed. Before the purchase of such a block of land, advice should be sought from this Office regarding the best crops suitable for cultivation, or the number of cattle, pigs or poultry which could be raised on such a piece of land. The Agricultural Bank may lend money for the purchase of farm implements and stock, but not for poultry.

Very few people possess the necessary deposit to buy a farm. The minimum deposit for a dairy farm is seldom less than £2,000, and for a horticultural farm, seldom less than £1,000. Therefore, people who possess only a few hundred pounds, are not advised to buy a farm, as it may be an inferior one. They should, with our help, either lease a farm (a going concern) or lease or purchase a block of virgin land. It is, however, difficult to obtain an established farm on lease.

Most difficulty is, of course, with people who have no savings. They only possibility of working on their own account is to take a position as a share farmer, that is, to take employment not for wages, but for a share in the income. Such possibilities do exist although not frequently, particularly on dairy farms. However, Australian framers are naturally cautious in employing migrants as share farmers, particularly when they themselves are not living on the farm. They do not like to entrust their property and stock to people when they are uncertain of their professional preparation for farming. It is, therefore, extremely important, that, when writing to me, you state as clearly as possible, your farming experience both in your country of origin and in Australia. You should also state any special tuition you have received in any branch of farming.

Any person wishing to settle on land in Queensland in any capacity

must be prepared to visit Queensland, when advised to do so, at their own risk and expense, as Queensland farmers are unwilling to engage share farmers or farm labourers, etc., without a personal interview.

Quite apart from those who wish to settle on land, there may be others wishing to start a business on their own account. I have in mind here various other specialists who possess a minimum amount of money and who are, for instance, watch repairers, tailors, bakers, cooks, shopkeepers, etc.

I will try to help them by investigating in which to the many towns in this vast State, there exists good prospects for many business. Well as I said, it is necessary to possess capital to invest in any such business. But in many cases, very little money is needed because specialists will find Banks willing to help them financially, and local Government Agencies, Organizations, and individuals will also give them any assistance, which they will need being newcomers.

Therefore, those interested should not hesitate to write to me fully stating their interests and plans, their financial position and marital status, including number and ages of children if any. The latter information is important because of education.

They should try to write in English, but if there is any difficulty in this regard, they may write in their own national language, as the staff of the Resettlement Section is conversant with the main European languages.

It must also be remembered that it is not always possible to settle applicants on land immediately. Various investigations may take some time, and the more the case is complicated, the longer it will take to settle. Therefore, it is important that I be kept posted of any change of address. In more than 20 cases, problems could not be settled because letters did not reach the people concerned.

Queensland wants to open its door to people willing to work for their own good and who also show initiative. Queensland values very much any new ideas they may bring with them. Such assets, in some cases, may be of more value than purely financial ones.

These people should be confident that their interests will be safeguarded. The Land Resettlement Section in my Department employs specialised staff purely for their protection. On my part, I shall endeavour as much as possible to clear the difficulties from their path in Queensland. I feel that far too many new Australians who are farmers, professional people, or tradesmen, are working as unskilled labourers and are subject to unemployment. Consequently, they cannot feel happy here, and cannot intergrate into the Australian life. I invite them to think more about their own future.

State Migration Officer

The World Today

By Paul L. Ford

When Soviet delegate Andrei Vishinsky concluded his 90-minute speech on disarmament before the U.N. General Assembly last week, the delegates came away with the empty feeling that they had heard it all many times before.

True, the words and gestures were slightly different, but the Soviet idea — disarmament with no provision for enforcement — has been brought up every year since 1948. And each time it has been voted down by more than a two-thirds majority.

Vishinsky spoke in vague, high-sounding phrases of Russia's desire for immediate disarmament, but as usual, he carefully avoided the one basic requirement: international inspection to enforce control of armaments. Soviet rejection of this matter has prevented U.N. agreement on arms reduction since World War II.

The major premise of the Vishinsky speech was that the United States and other non-communist countries having nuclear weapons should agree to scarp them and trust Russia, which keeps even its population a secret, to do likewise.

Non-communist countries have made it clear that they are willing to negotiate, compromise and otherwise do everything possible to achieve disarmament. But they must have assurance through impartial international inspection of arms, that the Soviet Union also will cooperate.

U.S. Secretary of State Dulles emphasized this when he told the Assembly September 17:

"The U.S. has already put forward a series of proposals which have attracted widespread support. On these we are not inflexible; except that we do insist that any proposal must meet one fundamental test — there must be effective safeguards to ensure the compliance of all nations and to give adequate warning of possible evasions and violations."

U.S. efforts to achieve disarmament date back to June 14, 1946 when the United States presented to the U.N. a plan to outlaw the atomic bomb and to set up international inspection procedures to compel compliance. At that time the United States was the sole possessor of atomic weapons. The U.S. further offered to make its atomic research information available to an international authority. Although other U.N. members accepted it, the Soviet bloc rejected it because of the provision for international inspection.

Since 1946 the Soviet Union has turned down a score of U.N. efforts to set up effective enforcement procedures for arms control. Four times Russia has used the veto to kill U.N. disarmament proposals. Why? Because the Soviets would not tolerate the

one essential principle — inspection — which would bring an international commission to their country to inspect their armies and their arms plants.

Three U.N. commissions have failed to accomplish disarmament because of Soviet refusal to cooperate. First, there was the Atomic Energy Commission; next, the Commission on Conventional Disarmaments, and now the U.N. Disarmament Commission.

It was at the Paris meeting in 1952, of the Disarmament Commission, that U.S. delegate Benjamin Cohen, after long and fruitless discussion, asked Soviet delegate Jacob Malik:

"Is there any disarmament plan with international inspection which you will accept?"

Malik replied it was foolish even to discuss international inspection because it was only a minor detail.

GERMAN SOLDIERS TO PLEDGE LOYALTY TO EUROPEAN COMMUNITY

Under West Germany's military plans, the future German soldier would be pledged not only to defend his country but also the "peoples of the European community."

The Office of Federal Defense Commissioner, Theodore Blank, last week published details of a draft of service regulations which will govern the West German contingent in the proposed European army.

The regulations would require future German servicemen to serve the European alliance (loyally, courageously and obediently).

The service regulations are intended to become effective simultaneously with the final ratification of the six nation European Defense Community (EDC) Treaty.

Both houses of the Bonn parliament have already ratified the Treaty.

IRON CURTAIN SATIRE

The old woman sighed "thank God!" as she finally managed to squeeze into a Moscow subway car.

"You shouldn't say that, citizen," a Red Army soldier rebuked her. "You should say, 'thank you, Malenkov, for the Moscow subway!'"

They rode in silence for a while, then the old woman asked, "But what if Malenkov dies?"

"Oh, then," said the soldier, "you can say 'thank God!'"

THE DEVIL

"The Devil was the first publisher," said Byron, and it is often taken for granted that in the nature of things authors and publishers must necessarily be on the worst of terms.

Several stories are told in support of this theory. One is to the effect that in summer of 1806, at the height of the war against Napoleon, a literary dinner was being held in London, and when the official toasts had been duly honoured a man got up to ask if he might propose a toast of his own; on being given permission he called upon the assembled company to drink to the health of Napoleon.

In the horrified silence which followed he said, "He has just had a publisher shot." The toast is said to have been drunk without a dissentient voice.

užuotų iš kitos perspektyvos mato ir, deja, iš senesnės kartos beveik visiškai negauna sau pasipirties.

Vakarų pasaulio naujosios idėjos mone, filozofijoje, literatūroje, idėjos, kurios vis dar nėra prasiskverbusios į mūsų bendruomenių niveau, yra šaltiniai, kuriais "dingusieji" privalo dvasiniai misti, stiprintis ir, atitinkamai modifikavus įnešti ir į lietuviškų dvasinių ir kultūrinių vertybių pasaulį.

Ar "dingusieji" šitą savo misiją įgyvendinti sugebės, ar šitą dvasinę kovą iškovos ir ją laimės — kitas klausimas. Viena tai yra tikrai aišku, būtent, kad iš senesnės kartos jie ko mažiau siai paramos sau gali tikėtis...

R. Marius

DVI PERSPEKTYVOS

(Perkelta iš 4 puslapio)

TA. Ir priekaištai jauniesiems padaryti daugumoje, taip pat kritika kažin ar išlaiko. Žvilgtelėkime į tuos kaltinimus.

Pirmiausia p. A. R. lygina mūsų gyvenimą Vokietijos stovyklose ir čia, rasdamas, kad ten, visi kartu būdami, tai kultūriškai bujome, o čia jauniesiems karta jau "dingti ruošiasi". Žinoma, kad kultūrinis ir meninis darbas Vokietijoje buvo daug intensyvesnis. Beveik visas jaunimas be išimties mokėsi. Spaudos buvo nemažai ir jos dar trūkdavo, Nejaugi todėl, kad tada buvome kultūringesni, jaunimas lietuviškesnis, o dabar tai jau kultūrinis mūsų lygis krito, o jaunimas "dingo"? Nejaugi p. A. R. visai rimtai taip mano? Kultūrinis lietuvių lygis Australijoje nei krito nei pakilo per šiuos kelis metus, jaunimo lietuviškumas taip pat iš esmės nepasikeitė (išskyrus, gal, tiktai pačius jauniausiuosius, kurie jau čia Australijoje iš vaikystės išaugo), o kultūrinis intensyvesnis Vokietijoje buvo didesnis dėl dviejų esminių priežasčių: 1) duonos, daugiau ar ma-

žiau, už dyką gaudavome, popierinių markių taip pat per daug netrūko, mokslas buvo faktiškai nemokamas ir kultūriniai judėti buvo pernelyg lengva; 2) ten mūsų tarpe buvo didelis skaičius tikrai aukšto lygio mokslininkų, rašytojų, žurnalistų, o čia intelektualų proporcija jau daug menkesnė. O "dingimas"? To "dingimo" proceso pradžia jau prasidėjo Vokietijoje, čia visa tai tik dar labiau išryškėjo, kontūrai pagriežtėjo.

Tvirtinimas, kad "kultūrininkams tik tiek pagarbos išreiškiama, kiek jie pajėgia įsigyti naują kostiumą ar naujo kirpimo suknelę", yra griežtai atmetinas, kiek jįsai liečia jaunąją kartą. Panašus mentalitetas, kiek jis mūsų tarpe ir pasireiškia, yra be išimties importuotas iš Lietuvos, kur inteligentijos tarpe panašus kriterijumas tikrai vyravo. Jaunimas kaip tik ne išorinio žvilgtelėjimo iš mūsų kultūrininkų laukia, o ko nors gilesnio, prasmingesnio. Tačiau retai kada išgirsta ką nors kita kaip traferatinius raginimus mylėti tėvynę (ką ir be tų šabloniškų ra-

ginimų žino ir jaučia) arba reikalavimą sau pagarbos. Kas pagarbos vertas to gerbti niekam raginti nereikės. Susiformavęs arba besiformuojantis jaunimas Vakarų kultūros ir idėjų kraštuose vargiai gerbs muziką, jeigu jo choras muzikiniai bus pilnas, o pagarbos sau vistiek reikalavus iš lietuvių, nes, gal būt, dėmesio svetimtaučių tarpe negali iššaukti. Tačiau niekas neatsisakys to paties muziką gerbti kaipo žmogaus, jeigu jis tik bus geras žmogus. Kodėl, pagaliau, jaunas lietuvis turi paveikslą, tapytą lietuvių laikyti šedevrų, jeigu jis turėjo ir turi progos tą paveikslą palyginti su tikrai gerais paveikslais kitataučių tapytais?

Kodėl gi mes turime bent 30 metų būti atsilikę nuo Vakarų Pasaulio? Siandieną čia labai greit pasisavinome įpročius važinėti automobiliais, namuose turėti elektrinius šaldytuvus ir virtuvėse elektrines plytas bei skalbimo mašinas. Medžiaginiame pasaulyje mes labai greit išmokome pasivyti Vakarų, tačiau dvasiniame pasaulyje mes jokiū būdu negalime gyventi šios dienos idėjomis. Kodėl? Kartais labai jau net įkyriai peršasi mintis, kad mūsų senesnės kartos menininkai ir kul-

tūrininkai yra nekompetentingi tu naujų idėjų ir meninių srovių aprėpti ir patriotikos vardu visus tuos kurie tą nekompetentiškumą pastebi, be kompromisų nurašo į tautos pasyvą.

"Dingusi" karta žino ir jaučia sau misiją. Ji įsėjo dvasios peno, ji mokosi, ji ir į lietuviškus parengimus lankosi (praporeija tarp "senųjų" ir "jaunųjų" parengimuose tikrai yra pakankamai išlaikyta), tačiau tam tikras tarpas tarp tų dviejų kartų visuomet bus. Kaip minėjau, tai natūralu, tai ta amžinoji "tėvų ir vaikų" problema. Mūsų atveju charakteringa tik, kad toji dvasinė spraga yra ryškiausia tarp taip vadinamos "dingusios" ir senesnės kartos, atseit kartos, kuri Lietuvoje jau buvo pilnai subrendusi ir pasireiškusi. Tuo tarpu vidurinioji karta, tai yra, tie, kurie iš Lietuvos pabėgo tik ką mokslus baigę, kartais jų ir nebaigę, tačiau jau Lietuvoje sąmoningai dalyvavę dvasiniame ir kultūriname tautos gyvenime, "dingusiams" jau yra daug artimesnė ir juos riša jau daug kas daugiau kaip vien tiktai bendra tautybė.

"Tautinį ir kultūrinį tęstinumą išlaikyti", "dingusieji" neatsisako, jie tą misiją neabejotinai jaučia. Tik jie tą

V Žinios

(Tąsa iš 1-mo psl.)

NAUJAS GREIČIO REKORDAS

J.A.V.-bių lėktuvas Skyray jet F4D, sumušė naują pasaulinį rekordą pasiekdamas 753,4 mylias per valandą.

STIPRĖJA NATO JĖGOS EUROPOJE

Vyriausias sąjungininkų karo vadas Europoje, gen. Gruenther, pareiškė, kad Šiaurės Atlanto Tautų Organizacijos karo jėgos Europoje, lyginant jas su 1951 m., žymiai sustiprėjusios. "Reikia atsiminti, pareiškė gen. Gruenther, kad Sovietų Rusija daro visas pastangas suskaldyti jai priešingas jėgas, dėl to ypatingai tenka budėti."

JAV-bių KARIŠKA PAGALBA JAPONIJAI

JAV-bėse ruošiamas planas pagelbėti Japonijai sukurti stiprią kariuomenę, kuri būtų pajėgi gintis nuo raudonojo imperializmo. Spaudos žiniomis, JAV-bės numato suteikti apie 130 milijonų dolerių karo reikmenimis.

NEDARBAS INDIJOJE

Inteligentų bedarbių skaičius Indijoje pastaruoju metu pakilo iki 147.600 asmenų, lyginant su 116.000 prieš metus. Iš jų per 2000 su universiteto diplomais.

STIPRINA KARO AVIACIJĄ

J.A.V.-bių karo aviacijos komendantas Tol. Rytuose pranešė, kad komunistai stiprina ir modernizuoja turimas karines oro pajėgas.

ELTOS KRONIKA

* A. Liutkus atvyko į Vokietiją ir įsijungė į darbą Vyk. Tarybos Užsienio Reikalų Tarnyboje. Anksčiau jis dirbo Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijoje ir Lietuvos Pasiuntinybėje Paryžiuje sekretorium.

* Iškilmingame Europos Tarybos plenumo posėdyje rugsėjo 18 d. Strasburge buvo paskelbta, kad įsigaliojo Europos žmogaus teisių konvencija. Konvencija buvo pasirašyta jau 1950 m. Ją pasirašė 14 Europos Tarybai priklausanti valstybė ir Saaro kraštas. 10 valstybių konvenciją ratifikavus, ji dabar laikoma įsigaliojusia. Konvencija garantuoja europiečiams demokratinę teisę, žmogaus asmens, spaudos, sąžinės laisvę ir eilę kitų teisių. Prasidėjus prieš tą konvenciją bus galima skųsti tarptautinei komisijai, kuri Europos Tarybos bus išrinkta dar šioje sesijoje. Jei ir tai komisijai nepavyks reikalo išspręsti, byla eis į Europos Ministrų Tarybą, kuri spręs klausimą 2/3 balsų dauguma.

Ryšium su tos konvencijos įsigaliojimu verta pažymėti, kad apimanti visą pasaulį žmogaus teisių konvencija, kuri buvo priimta Jungtinių Tautų ir, ratifikavus ją 40 valstybių, taip pat jau yra įsigaliojusi, žmogaus teises aptaria tik bendrais nuostatais, gi Europos žmogaus teisių konvencija imasi tą reikalą tvarkyti jau konkrečiai.

Ir Lietuvos laisvinimo veiksniai palankiai žiūri į tų konvencijų įsigaliojimą, nes jos kaip tik įveda į tuos pagrindinius žmogaus ir tautų teisių dėsnius, dėl kurių kovoja Lietuvos laisvinimo veiksniai ir visas laisvasis pasaulis.

* Laisvasis pasaulis stengiasi išskelti aikštėn visą bolševikų smurtą ir jų vykdomas neteisybes. Po JAV kongre-

Sydney.

Š. m. rugsėjo mėn. 28 d. buvo palaidotas Viktoras Olšauskas, stogiai miręs. Laidojimo bažnytinės apeigas atliko kun. P. Butkus. Palaidotas Rookwood Katalikų Kapinėse. Prie dobės atsiveikinimo žodį tarė kun. P. Butkus ir ALB Krašto Valdybos pirm. J. Vaičaitis. Velionis buvo susipratęs lietuvis, kuris visą laiką sielojosi lietuviškos veiklos reikalais ir nenustojo vilties grįžti Lietuvon. Gi netikėta mirtis jo planus suardė. Per anksti nustojo plakusi širdis.

Sydney.

Nemalonus ir skaudus įvykis, tai Liet. Kult. Fondo skyriaus likvidavimas apie kurį š. m. liepos mėn. 26 d. raštu skyriaus valdybos (J. Tininis, P. Sirgėdas ir J. Matikovas) buvo pranešta L. K. Fondo Apygardos V-bai. Nejaugi sydnėjiskiai taip tolsta nuo lietuviškų kultūrinių reikalų, kad skyriaus v-ba rado reikalo ir pagrindo likviduoti skyrių ir atsistatydinti iš pareigų.

Ar nereikėtų persvarstyti susidariusią padėtį, kad kultūrininkai, kurių čia yra nemaža, atgaivintų likviduotą skyrių panagrinėjus to įvykio priežastis.

so sudarytosios Kersteno komisijos dabar jau ir Vakarų teisininkai pasiryžę surinkti visus duomenis apie Sov. Sąjungoje ir jos pavergtuosiuose kraštuose atliktus ir dar tebevykdomus nusikalstamuosius darbus. Kaip žinoma, 1952 m. Vak. Berlyne įvyko Tarptautinis Teisinių Kongresas, kuriame dalyvavo 42 kraštų atstovai teisininkai, tarp jų — ir lietuvių. Šis kongresas sudarė specialią komisiją, vėliau pasivadinusią Tarptautine Teisinių Komisija, kurios vienas iš uždavinių yra ištirti teisingą padėtį Sov. Sąjungoje ir jos pavergtuose kraštuose. Šios komisijos darba remia daugelis Vakarų kraštų teisininkų organizacijų.

Pirmasis tos komisijos uždavinys yra išleisti dokumentų rinkinį, pavadinimą "Neteisė kaip sistema". Šiame rinkinyje dedama daug dokumentų apie visus teisės ir teisingumo lažymus bei kitus nusikaltimus, kurie vis dar tebevykdomi įvairiose teisinėse srityse Sov. Sąjungoje. Minėtasis dokumentų rinkinys pasirodys visomis pasauliui žinomomis kalbomis ir, tikima, paplisis ne tik tarp viso pasaulio teisininkų, bet ir šiaip tarp žmonių įvairiuose kraštuose.

Vakaruose veikia įvairių karštų laisvinimo organai paprašyti šiam dokumentų rinkiniui suteikti medžiagos apie bolševikų neteisybes, žiaurumus ir gyventojų valios klastojimą. Minėtosios Tarptautinės Teisinių Komisijos centras šiuo metu yra Haagoje, Olandijoje. Lietuvių laisvinimo veiksniai šį Tarpt. Teis. Komisijos pasiryžimą išleisti dokumentų rinkinį ir iš viso jos darbus yra numatę paremti visomis savo turimomis priemonėmis.

Jau siūskite prenumeratą

AUSTRALIJOS LIETUVIUI

1954 meams!

SAVIEJI PAS SAVUOSIUS!

LIETUVISKA SKALBYKLĀ

ADELAIDĖJE

priima skalbti visų rūšių skalbinius. Verta įsidėmėti, kad:

*) mūsų kainos žemesnės negu ki-tur;

*) darbas atliekamas garantuotai švariai;

*) skalbiniams nevartojami joki chemikalai, kurie "suėda" baltinius ir kitokius skalbinius.

Pristatyti:

35 Cator Street, Hindmarsh. (važiuoti iš City troleibusu Port Adelaide kryptimi iki 9 sustojimo arba Findon tramvajum iki John Street — 9 sustojimo). Nuo abiejų sustojimo punktų Cator Street arti.

Dėl pristatymo taip pat galima tartis telefonu LU 5827 — kalbėti lietuviškai!

SPORTAS

IŠ LIETUVIŲ KREPŠINIO PIRMENYBIŲ ĮVYKUSIŲ GEELONGE

Spalio 10 d. 10¹⁵ val. Vyties Sporto klubo pirmininkas p. Bratonavičius paprašė visas komandas išsiriukuoti aikštėje. Komandos su lietuviška trispalve išėjo šia tvarka: Sydnėjus "Kovas", toliau seka Clayton "Varpas", Adelaidės "Vytis", Geelongo "Neris", Melbourne "Varpas" atidarymo paraded nedalyvavo. Geelongo apylinkės valdybos pirm. p. Pelenauskas atidarė turnyrą, pasveikindamas krepšininkus, paprašydamas minutei atstoti ir pagerbti krepšininkus. Po to perskaitė gautą sveikinimo telegramą iš A.L.B. Krašto Valdybos.

Vytis — Neris 68:28

10, 30 val. pirmos rungtynės įvyko Adelaidės Vyties su Geelongo Nerim, kuriose Vytis aukštu rezultatu nugalė jauną Neris komandą.

Antros, jau įdomesnės rungtynės, kai Kovas susitinka su Melbourne Varpu, bet čia aikštėje visą laiką vyrauja Kovas, nors antram kėliny Varpas rezultatą pagerina, bet Kovas, turėdamas greitą puolimą, laimi šias rungtynes rezultatu 53:47.

Trečiose rungtynėse Cl. Varpas — Neris 61:49. Seka pertrauka iki 18 val, kada turi žaisti Kovas — Vytis. Šios rungtynės buvo bene įdomiausios. Kovas padaro gerą pradžią, bet Vyties vyrai atkakliai kovoja ir kėlinys po 18. Antram kėliny ir vėl Kovas smarkiai atsiplėšia 29:21, Vytis tik vėliau vėl išlygina. Toliau eina rungtynės apylygiai ir tik paskutinioji minutė išaiškina laimėtoją, kuriuo išėjo Kovas, rezultatu 50:46.

Cl. Varpas — Mel. Varpas 62:50

Jauna, antroji Melb. Varpas komanda pradeda labai puikiai, tik vėliau atiduoda laimėjimą seniems veteranams.

Kovas — Neris 70:40

Cl. Varpas — Vytis 69:51

Šiose rungtynėse jauna komanda be vargo laimi prieš Vytį labai gražiu rezultatu.

Sekmadienį, spalio 11 d., po pietų turnyras tęsiasi toliau.

Melb. Varpas lengvai įveikia Nerį 75:50. Toliau jau įdomesnės rungtynės, kada Cl. Varpas ir Kovas veda apylygias rungtynes, bet seni meistreriai palaužia jauną Varpą ir lengvai laimi 74:45.

Melb. Varpas — Vytis 75:63

Nuvargę kai kurių Vyties žaidėjai iš po vakar nakties rungtynių negali atitinkamai padengti priešo ir pirmą kėlinį pralošia aukštu rezultatu. Antram kėliny Urnevičius sušvelnina rezultatą, bet nepajėgia išlyginti.

Seka dovanų įteikimas komandoms, kurios pasiskyrė sekančiais:

Kovas, Melb. Varpas, Cl. Varpas, Vytis, Neris.

* Liet. Krepšinio Rinktinė sulošė su Geelongo Rinktine ir lengvai laimėjo 80:56.

Geriausiu žaidėju buvo išrinktas šiame turnyre S. Urnevičius, kuriam atiteko Melb. Apyl. skirtoji dovana. Daugiausia taškų laimėjo Darginavičius 75 ir Urnevičius 72.

Turnyras buvo uždarytas lietuvių ir australų himnais. Tenka paminėti, kad Melb. lietuviai labai gausiai atsilankė į šį turnyrą. Edas

KREPŠINIS

Vytis — A.L.S. 62:42

Šiame žiemos sezono ALS nepralošė nei vienu rungtynių, vienok aukštu rezultatu pralaimėjo "Vyčiai".

Spalio 1 d. Vytis antrose pusfinalinėse rungtynėse susitiko su Australijos Krepšinio meisteriu ALS iš kurių P. Australiją žaidė penki žaidėjai ir, padedami A. Ignatavičiaus, laimėjo P. Australijai meisterio vardą. Vytis, buvusi keletą metų iš eilės P. Australijos meistreriai bei kitokių turnyrų laimėtojas, dėl nežinomų priežasčių neturėjo

INFORMACIJOS

Lietuvių Kultūros Fondo Adelaidės Skyrius š. m. spalio mėn. 31 d. 8 val. vak. Theosophical Hall (King William St.) ruošia

Kamerinės muzikos vakarą Programoje lietuvių ir svetimų kompozitorių kūrinius.

Programą išpildo: Dorothy Oldham (pianoforte), Pranas Matiuikas (smuikas), Elena Rūkštelienė (sopranas) ir Paulius Rūtenis (baritonas). Įėjimas 4/- Bilietai prie įėjimo.

Karaliaus Mindaugo Institutas praneša, kad jo yra rengiama vieša paskaita lietuvių visuomenei Melbourne, Vic., kuri įvyks š. m. lapkričio mėn. 8 dieną (sekmadienį) 12 val. 45 min. St. John Church salėje, po pamaldų, East Melbourne, kamps Victoria Parade ir Hoddle Street. Paskaitą skaitys Br. Zumeris, tema: Prūsų arba Mažosios Lietuvos likimas amžių bėgyje. Visi kviečiami dalyvauti.

Instituto direktorius

PASAULIO LIETUVIŲ ARCHYVO ĮGALIOJIMAI IR JŲ ADRESAI

- 1). Australija:**
Istorinės Medžiagos Rinkimo Komisija (J. Kedys, J. Reizgys ir J. Tininis). Pirm. J. Tininis, 25 Dillon St., Paddington — Sydney, N.S.W., Australia.
- 2). Austrija**
Ignas Lapšys, Kufstein, Tirol, DP Lager, Austria.
- 3). Belgija:**
Rev. Jonas Dėdinas, 97, rue de la Brabançonne, Louvain, Belgique.
- 4). Brazilija:**
Jonas Masys, G.P. 4118, Sao Paulo, Brasil, S. America.
- 5). Didžioji Britanija:**
K. Barėnas, 126, Barton Lane,

šiais metais rinktinėje nei vieno žaidėjo.

Rugtynės pradamos greitai tempu, latviai padaro metimą, bet Gurskis pirmas paleidžia tolimą metimą ir išlygina, po keletos minučių rungtynių eigos greitai Vyties kraštai Jačiunskis ir Urnevičius staigiais prasiveržimais pakeičia rezultatą iki 10-6. Jau devintoje minutėje latvių treneris paėmė minutę, pakeisdamas žaidėją ir jo vieton įleisdamas aukšto ūgio garsų rinktinės centrą Danci, nors rezultatas jau 19-6. Bet čia Petkūnas, padedamas Urnevičiaus patvarko garsųj metiką, kuris nei vieno metimo nepadarė pirmam kėliny, o tik užsidirba tris baudas. Rezultatas latvių negerėja, bet blogėja ir kėlinys baigiasi 36-18.

Antrojo kėlinio pradžioje latviai sušvelnina rezultatą, bet čia Urnevičius padaro keletą metimų iš eilės, Gurskis ir Kitas paleidžia keletą tolimų ir vėl veda per pusę.

Didžiausias buvo latviams smūgis, kai po penkių baudų išeina Dancis. Visa latvių svajonė laimėti dingsta. Lošti lieka dar 15 minučių. Latviai per jėgą bando laimėti, bet keletas baudų juos apramina. Lošti liko apie 10 minučių, Vytis veda 24 taškais savo naudai, vyrai lošia puikiai, ne tik gerai meta, bet ir gina. Einant prie rungtynių pabaigos kovingasis Kitas gauna penktą baudą, jo vieton įeina Ratkevičius ir dar vienas Vyties šulas. Po penkių baudų krenta Petkūnas iš komandos, o įeina Stankevičius. Dar trys minutės lošti, latviams pasiseka lengviau keletą metimų laimėti, Urnevičius atsako metimais. Geriausias aikštėje buvo Urnevičius, padarydamas 23 taškus, toliau seka Jačiunskis su 14, Kitas ir Gurskis po 9, Petkūnas 7.

Nors nedaug tautiečių atsilankydavo pastauroju metu į Vyties rungtynes, bet tie, kurie turėjo progos pamatyti šias rungtynes, patenkinti Vyties laimėjimu ir gražiu jų žaidimu ir neapsilydę rungtynėmis. Tenka pripažinti, kad Vytis yra gera komanda, bet tokio didelio laimėjimo prieš latvius mažai kas ir tikėtos. Tiek lietuviai ir kiti pabaltiečiai spaudė rankas žaidėjams po rungtynių.

Edas

Eccles, Manchester, Great Britain.

6). **Danija:**
Aldona Bričkus, Gaaschholmvej 100 st. th., Kobenhavn — Herlev, Denmark.

7). **Italija:**
Dott. J. Gailius, via Barnaba Oriani 87, Roma, Italia.

8). **Šveicarija:**
Anton Paulaitis, Postfach 2910, Zürich 23, Switzerland.

9). **Urugvajus:**
K. Čibiras, Juan Maria Pérez 2820, Montevideo, R.C. del Uruguay, S. America.

10). **Vokietija:**
Adolfas Venclauskas, Litauisches Zentralkomitee, Hegelstr. 6, Hannover, Germany, British Zone.

Kitų kraštų PLA įgaliojimai bus paskelbti spaudoje, kai tik bus susitarta su kraštų valdybomis dėl kandidatų.

Jungtinėse Amerikos Valstybėse įgaliojimo pareigas imasi PLA vadovybė, 2601 W. Marquette Rd., Chicago 29, Ill., USA.

Visų kraštų lietuvių bendruomenės prašomos PLA įgaliojiniams istorinės medžiagos rinkimo darbe nuoširdžios pagalbos.

Vincentas Liulevičius.
PLA Direktorius.

Žiniai.

Asmenys, kurie gyveno Commonwealth Hostels Ltd. Tarp 1952.1.27 — 1952.11.11 gali paduoti pareiškimus permokėtos sumos atgavimui. Paduodas pareiškimą turi skaityti, kad jį turėjo mokėti už

kiekvieną šeimos narį po £1.15.0 į savaitę. Jei mokėta daugiau nei £1.15.0 skirtumas gali būti grąžintas. Įsidėminta, kad grąžinama tik tiems, kurie gyveno Comm. Hostels Ltd., bet ne Imm. Holding Centre. Kas turi teisę į grąžinimą paduoda pareiškimus sekančiu adresu:

Commonwealth Hostels Ltd. Box 61 P.O. Milson's Point. N.S.W.

In order to enable me to claim any excess payments for board and lodging paid to your company, will you please kindly supply me with an application form.

Yours faithfully,

(parašas)

Paieškoma Adelė Sedauskaitė, gyvenusi Mattenbergo stovykloje, Kaselyje, Vokietijoje.

Rašyti "Australijos Lietuvis" redakcijai.

Ieško jos gimnaitis

PRITYRUSI MOTERIS — DAILININKĖ reikalinga keramikos fabriku. Geras atlyginimas (£21-£15).

Kreiptis: 854 Punchbowl Rd., Punchbowl, NSW, arba skambinti UY3753.

LIETUVIŠKŲJŲ REIKALŲ RĖMĖJAI

Aukos Vasario 16 Gimnazijai.

Laikotarpyje nuo š. m. kovo 1 d. iki spalio 1 d. aukų gimnazijai atsiuntė šie tautiečiai:

V. Kišonas	£1
V. Valiukėnienė	£1
Korp. Vytis ir SSD	£10
T. Klova	£2.14.0
S. Jokūbaitis	£1.10.0
J. Simaitis	£3
P. Markonis	£3

Aukos ligoniams šelpti.

Aukų ligoniams sušelpiti atsiuntė — Vyt. Kišonas £2
Mikas Sidaras £1

Aukos Tautos Fondui

Tautos Fondui aukų atsiuntė šie tautiečiai:

J. Simaitis	£3
Julius Zentelis	£0.4.0

Visos gautos aukos persiųstos tiems, kam jos skirtos. Atsiskaitymo dokumentai AL leidykloje. Visi aukotojai turi teisės žiūrėti atsiskaitymo dokumentus.

Aukotojams nuoširdžiai dėkojame. Prašome ir toliau svarbiųjų mūsų Tautos reikalų nepamiršti.